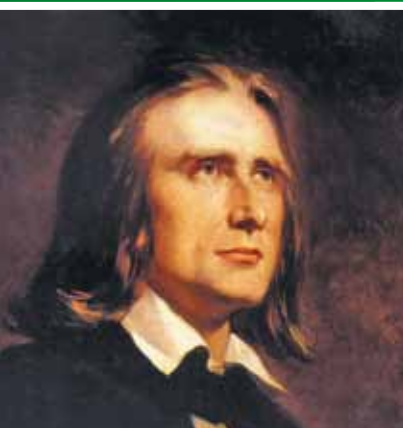

ALPOKALJA | FERTŐTÁJ

ALPENVORLAND | LANDSCHAFT NEUSIEDLER SEE
THE FOOTHILLS OF THE ALPS | LAKE FERTŐ REGION

DR. FODOR TAMÁS
SOPRON MEGYEI JOGÚ
VÁROS POLGÁRMESTERE

Kedves Olvasó!

Sopron-Fertőd Kistérség szeretettel köszönti Önt! Vidékünk természeti és épített örökségének, valamint a századok óta jelen lévő magyar, német és horvát ajkú lakosság által létrehozott kulturális értékeinek köszönhetően rendkívül színes és gazdag. Sopron városa, amely műemléki Európa-díjjal büszkélkedhet, Budapest után az ország műemlékekben leggazdagabb települése. Emellett nem csupán kistérségünknek, hanem Magyarországnak is a legjelentősebb kastélyai közé tartozik a fertődi Esterházy-, és a nagyeceni Széchenyi kastély. Az olyan kiemelkedő kulturális rendezvényeink, mint a Soproni Őnnapi Hetek, Volt Fesztivál, a Fertődi Zenei Napok vagy a Páneurópai Piknik évfordulójának rendezvényei nemzetközi hírré tettek szert. Sopron nyerte el

2009-ben a Magyarország legvirágosabb városa címet, 2010-ben pedig az európai városok versenyében ezüstérmes lett. Míg változatos természeti környezetünk kirándulásokra csábítja az ide érkezőket, addig színes programkínálatunk mindenkinek tartalmas, változatos szórakozást kínál. Várjuk Önt, hiszen városaink és vidéki településeink tárt kapukkal és nyitott szívvel fogadják az ide látogató vendégeket!

Dr. Fodor Tamás

Sopron Megyei Jogú Város Polgármestere
Sopron-Fertőd Kistérség Többcélú
Társulásának Elnöke

Werte Leserinnen, wert Leser,

die Kleinregion Sopron-Fertőd heißt Sie herzlich willkommen! Wir sind eine Region mit zahlreichen Naturschätzen und Baudenkmälern und mit einer seit Jahrhunderten hier ansässigen Bevölkerung bestehend aus Ungarn, Deutschen und Kroaten mit ihrer so wertvollen Kultur. Die Stadt Sopron wurde mit dem Europäischen Denkmalpreis ausgezeichnet und verfügt nach Budapest über die meisten Baudenkmäler in Ungarn. Darüber hinaus finden Sie zwei der bedeutendsten Schlösser Ungarns in unserer Region, das Eszterházy-Schloss in Fertőd und das Széchenyi-Schloss in Nagyecnek. Die Soproner Festwochen, das VOLT Festival, die Fertőder Musiktage oder die Programme zum Jubiläum des Paneuropäischen Picknicks sind wirklich herausragende kulturelle Veranstaltungen, die auch den

internationalen Vergleich nicht zu scheuen brauchen. 2009 gewann Sopron den Wettbewerb um den Titel «die blumenreichste Stadt Ungarns», 2010 wurde der Stadt im europäischen Vergleich die Silbermedaille verliehen. Bei uns finden Sie nicht nur eine vielseitige Landschaft, die für Ausflüge wie geschaffen ist, sondern auch ein reichhaltiges und abwechslungsreiches Programmangebot, das für jeden etwas zu bieten hat. Besuchen Sie unsere Städte und Dörfer und erleben Sie die herzliche Gastfreundschaft, mit der Sie als unser Gast hier empfangen werden!

Dr. Tamás Fodor

Bürgermeister der Komitatsstadt Sopron
Vorsitzender des Mehrzweckverbandes
der Kleinregion Sopron-Fertőd

Dear Reader

The micro-region of Sopron-Fertőd is happy to welcome you as our guests. Our region has many natural treasures and historical buildings. For centuries our population has been a mix of the valuable cultures of Hungarians, Germans and Croatians. This makes our region unusually colourful and rich. The City of Sopron was awarded with the European Prize for Monument Preservation. After Budapest, we have the second largest number of historical buildings. Our region has two of the most significant castles in Hungary, the Eszterházy Castle in Fertőd and the Széchenyi Castle in Nagyecnek. Sopron's Festival Weeks, VOLT Festival, the Music Days of Fertőd and the anniversary celebration of the Pan-European Picnic are outstanding cultural events, which

compare favourably to similar international events. In 2009 Sopron won the competition for "The City with the Most Beautiful Flowers in Hungary" and in 2010 the city won the Silver Medal in the European competition. Our many-faceted landscape is ideal for short excursions. We offer a rich and varied selection of programs to suit each individual. Visit our towns and villages and experience the hearty hospitality with which we will receive you as our guest!

Dr. Tamás Fodor

Mayor of the City and County of Sopron
Chairman of the Multi-Purpose Association
of the Micro-Region Sopron-Fertőd

A MI VIDÉKÜNK

ALPOKALJA, FERTŐTÁJ, KISALFÖLD

DR. BIHARI ISTVÁN
IRODAVEZETŐ
SOPRON-FERTŐD KISTÉRSÉG
TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁSA

Sopron-Fertőd Kistérséghez 3 város és 37 község tartozik, lakosainak száma közel 100 ezer, területe pedig 857 négyzetkilométer. Lakosságszámát, területét, súlyát tekintve regionálisan sőt országos viszonylatban is a legjelentősebb kistérségek közé tartozik. A Nyugat-dunántúli régióban, Győr-Moson-Sopron megye nyugati részén helyezkedik el. Délről Vas megyével határos, nyugatról és északról Ausztriával szomszédos. Természeti adottságai, kulturális, történeti értékei országos viszonylatban is kiemelkedőek. A térségben három földrajzi tájegység találkozik teljes harmóniában egymással. Hegység, dombosság, síkvidéki tájak változatos együttese jellemzi. Egymástól éghajlatában és élővilágában jelentősen eltérő tájegységek kapcsolódnak egymásba. A kistérvidéki síkság, a Fertő tó és az Alpok nyúlványai találkoznak ezen a vidéken. Európán belül ez a terület egyedülállóan mondható, és e tájon valóban átélhetjük, megtapasztalhatjuk a természet sokszínűségét, ezerarcú szépségét. Kistérségünk déli, délkeleti része részben a Nyugat-Kisalföld, részben a Sopron-Vasi síkság területére esik. A minden szempontból változatos táj (domborzat, éghajlat, vízrajz, növény- és állatvilág) a nyugat európai tájhatások hordozója. A páratlan szépségű nyugat-pannon táj Kelet-Ausztriát és Nyugat-Magyarországot jelenti. A magyar osztrák határregió Európa nyugati és középső része között híd szerepet tölt be. Sok

kedvező adottsággal rendelkezik és már ma is a pozitív fejlődés számos előremutató példáját mutatja fel.

Soproni-hegység

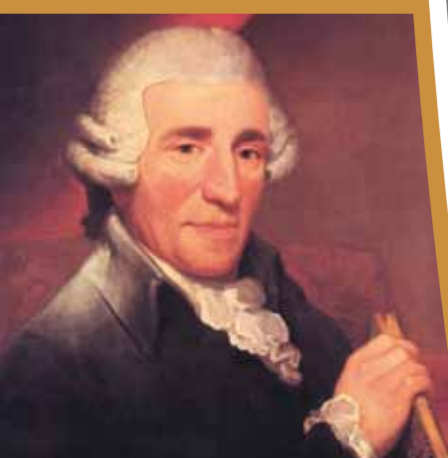
A Soproni-hegység az Alpok legkeletibb nyúlványa. A környező vidékről hű képet kapunk, ha a Károlymagaslat (398m), vagy a Várhely (483m) kilátóból tekintünk szét a vidéken. Észak felé a város és a Fertő tó terül el, nyugatra pedig a Rax (2006m) és a Schneeberg (2075m) hősapkás csúcsai láthatók. A Soproni-hegység legmagasabb pontja Magyarországon a Magas Bérc (558m), Ausztriában pedig a Brenn-tető (608m). Tavak, patakok és források teszik változatosabbá a hegyvidéket. A Soproni-hegység szubalpin jellegű klímájával, sajátos, csak az Alpokajára jellemző tájképi értékeivel, jellegzeteségeivel 67 védett és fokozottan védett növényfajnak és több száz védett állatfajnak ad otthont. A hegységben lombos erdők váltakoznak fenyvesekkel. A soproni parkerdő az ország második leglátogatottabb parkerdeje, évente egymilliónál is több látogató keresi fel.

Fertő tó

A Fertő tó, hazánk második legnagyobb tava, a legnyugatibb sztyepp tó Európában. A klimatikus feltételek mellett

KÖSZÖNTŐ
BEGRÜSSUNG / GREETINGS

a talaj és a víz magas sótartalma járul hozzá a mintegy 20 ezer éves tó és a környező tájegység biológiai sokféleségéhez. A Fertőtáj szubmediterrán klímája, a Fertő-Hanság Nemzeti Park, a Világörökségi terület egyedülálló természeti értékeket képviselnek. A 330 négyzetkilométeres közös magyar-osztrák Nemzeti Park érintetlen természeti területein vízimadarak és költöző madarak számtalan fajtáját csodálhatjuk meg a madárlesekén, madárvártákon. Egyedülálló élményt nyújt az itt élő szürke marha és vízi bivaly csordák impozáns látványa. Itt tényleg távol lehet kerülni a világ zajától. Csend, nyugalom és életre szóló élmények várnak az ide látogatókra.

Világörökség

Az UNESCO világörökségi listájára 2001. decemberében került fel a Fertő-táj, amellyel elismerték a táj, az itt lévő települések, a kulturális és természeti értékek világviszonylatban is különleges jelentőségét. A felterjesztést Magyarország és Ausztria közösen kezdeményezte és közös megvalósításban készült el a táj kezelési terve is. Mindez jelzi, hogy az Európai Unió szellemében nem az államhatárok, hanem a táj természetes határai szabják meg az együttműködés kereteit.

Soproni Borvidék

Sopron környéke és a Fertőtáj a történelmi Soproni Borvidék szőlőinek termőhelye. A szőlőültetvények jellegzetesen szép részei a tájnak.

A Soproni Borvidék Magyarország 22 borvidéke közül az egyik legrégebbi hagyományokkal rendelkezik. Már a kelták korában és a Római Birodalom virágzása idején hagyományai voltak a szőlőtermesztésnek, borkészítésnek. Borvidékünket már a XIV. században Magyarország legjelentősebb borvidékei között tartották számon, komoly nemzetközi hírnévre is szert tett. A kiváló soproni borok királyok és főhercegek kedvelt italává váltak. Az Osztrák-Magyar Monarchia idejében a szőlőterületek Sopron-Ruszt-Pozsonyi borvidék néven egy borvidéket alkottak. Borvidékünk legértékesebb területe a Fertő tó környéki domboldalakon, lankákon napjainkban mintegy 1500 hektár szőlőterületet foglal magában. A Fertő tó sajátos mikroklímája, az ásványi anyagokban gazdag talaj jellegzetessé teszi az itt termelt szőlőből készülő borokat. Borvidékünk jelentőségét mutatja, hogy a Nemzetközi Szőlészeti és Borászati Hivatal 1987-ben a „Szőlő és bor városa” címet adományozta Sopronnak. Kevés borteremő vidék dicsekedhet azzal, hogy a jó,

száraz fehérboroktól kezdve a testes vörösborokon át a kései szüretelésű borokig terjedő gazdag választékkal szolgál. Sopront a Kékfrankos fővárosaként is emlegetik. A kékfrankos mellett azonban jelentős még a Zweigelt, a Cabernet sauvignon a Merlot és a Pinot noir ültetvények szerepe. A fehérszőlő fajták közül a Zöld veltelini, a Savignon blanc, a Chardonnay, a Tramini, a Zenit és a korai Piros veltelini jellemzik a borvidéket.

Egészségturizmus

A térség természeti adottságai között a sajátos klímával rendelkező Soproni hegység mellett a legnagyobb értéket a termásvíz jelent. Kiemelkedő jelentősége miatt a soproni Lövéreket klimatikus gyógyhellyé nyilvánították. A Soproni Rehabilitációs Gyógyintézet az egészségügy legkorszerűbb kutatási eredményeinek felhasználásával gyógyítják a szív- és érrendszeri, a neurológiai és a mozgásszervi betegségeket. A nemzetközi hírű balfi gyógyvízhez egy komplex gyógyfürdő-kórház épült számtalan szolgáltatással. Hegykőn és Petőháza termálfürdő üzemel, melyek közül Hegykő termásvize minősített gyógyvíz. A fürdő medencéit 1434 méter mélyről feltörő 56°C fokos termásvíz látja

el, Petőháza 1348 méter mélységből feltörő termásvize 45°C fokos. Termásvizeink elsősorban mozgásszervi panaszok hatásos gyógyítására alkalmasak.

Gazdaság

Sopron-Fertőd Kistérség, azaz a volt Soproni Járás mindig az ország gazdaságilag legfejlettebb térségei közé tartozott. Sopron és a Fertő-tó vidéke már 8.000 évvel ezelőtt lakott hely volt. A Római Birodalom idején az Adriai térséget a Balti tengerrel összekötő borostyánkő út mellett épült fel Scarbantia, a mai Sopron elődje, míg a Fertő-parti településeken villák, gazdasági központok voltak már a római korban is. A középkorban és az újkorban az akkori Magyarország hét legfontosabb szabad királyi városának – Buda, Pozsony, Sopron, Nagyszombat, Kassa, Eperjes, Bártfa - egyike volt Sopron, nagyon fontos gazdasági szerepkörrel. Brennbergbányán nyílt meg az ország első szénbányája 1759-ben, Magyarország második vasútvonala 1847-ben Sopron és Bécsújhely között épült meg. Sopronban alakult meg 1850-ben az ország első kereskedelmi és iparkamarája, melynek működése az egész Dunántúlra kiterjedt. Napjainkban 6.900 vállalkozás működik

kistérségünkben, többek között olyan tradicionális cégek, melynek működése az 1900-as évek előtti időkre nyúlik vissza, és amelyek a mai napig is a Nyugat-Dunántúl legjelentősebb vállalatai közé tartoznak, illetve országos téren is kiemelkedő teljesítményt nyújtanak. Közéjük tartozik például a magyar-osztrák tulajdonban lévő Győr-Sopron-Ebenfurti Vasút és a Heineken Hungaria Sörgyár. A térség gazdaságában szintén fontos szerepet tölt be a gumiiparban a Sempermed és a Semperform, az elektronikai és az autógyártásban az IMS, az AWF és a Hirschler üvegipari cég, a bútortermelésben a Falco Sopron Iradabútor Kft., az IKEA csoporthoz tartozó Sweedwood Sopron bútorgyár, és az UNIMAS gépgyár. Sopronon kívül kistérségünk több más településén is működnek jelentős cégek, így például Lövön a ROTO Elzett Certa, Fertődön és Fertőszentmiklóson a VELUX, Sopronkövesden az AUTOLIV, Sopronhórvácon pedig a PET Hungaria. A regionális és országos szinten is jelentős vállalkozások tevékenységét jól egészíti ki a számtalan kis- és középvállalkozás. Településeinken magas színvonalú a mezőgazdasági termelés és jelentős az erdőgazdálkodási ágazat tevékenysége is. A GSD Agrárprodukt Kft. Nyugat-Dunántúl egyik legjelentősebb mezőgazdasági vállalkozása, mely magas színvonalú munkájáért Innovációs Díjat kapott. Az erdőgazdálkodás terén pedig a Tanulmányi Erdőgazdálkodásnak van meghatározó jelentősége, és fontos szerepet tölt be az erdőmérnöki és faipari mérnöki képzésben is. Jelentős a kistérségben a szolgáltatási, a kereskedelmi és a pénzügyi szektor szerepe is. A Magyar Telekom és a Magyar Posta soproni egységei fontos regionális szerepkört töltenek be. Gyakorlatilag valamennyi országos hatóság, szervezet helyi kirendeltsége megtalálható Sopronban. A Magyaror-

szágon működő bankok és valamennyi fontosabb kereskedelmi lánc üzletei is jelen vannak. Az idegenforgalmi ágazat is jelentős, a soproni nagy szállodák mellett, kastélyszállók, színvonalas panziók és falusi szálláshelyek működnek településeinken. Győr-Moson-Sopron megye kereskedelmi szálláshelyének mintegy fele kistérségünk területén van, az itt eltöltött vendégéjszakák száma pedig közel 600 ezer. A nyugat-európai autópálya hálózat a határtól 8 kilométerre kezdődik, a Győr-Sopron-Ebenfurti Vasút (GYSEV) révén kiváló a vasúti összeköttetés az ország belső részei és nyugat-európa felé egyaránt. Európa egyik legjelentősebb repülőtere, Wien-Schwechat pedig alig egy órányira van tőlünk. Sopronban működik az ország legnyugatibb és egyben egyik legjelentősebb logisztikai központja a GYSEV rendező pályaudvaron. Mindezek kedvező infrastrukturális adottságok a térség gazdasági fejlődése szempontjából. Sopronban két ipari park működik, de a kistérség számos más településén is vannak ipari parkok és gyakorlatilag valamennyi településen találhatóak beruházási célú területek. A térség földrajzi elhelyezkedése, adottságai rendkívül kedvező feltételeket nyújtanak új beruházásokhoz, új vállalkozások indításához a gazdasági élet valamennyi területén. A határon átívelő kapcsolatok, az uniós programok is nagy lehetőséget jelentenek térségünk fejlődéséhez. A gazdasági élet fejlesztését az egyik legfontosabb kérdésnek tartja és ennek megfelelően is kezeli a 40 települést magában foglaló társulásunk, hiszen hosszabb távon ez alapozhatja meg tartósan az életszínvonal, az életminőség növekedését. Térségünk történelmi hagyományai, egyedülálló természeti és kulturális értékei jól egészítik ki a közeli nagyvárosok, Bécs, Pozsony és Győr adottságait.

Oktatás

Kistérségünk 20 településén folyik általános iskolai oktatás, óvoda 25 településen működik. 12 középiskolánk van, a középiskolásaink száma: 4.400. Német nemzetiségi oktatás folyik Sopronban, Ágfalván és Fertőrákoson, horvát nemzetiségi képzés pedig Kópházán és Sopronhórvácon. Sopronban van Magyarország egyik legrégebbi és egyben legnagyobb egyetemének, a Nyugat-magyarországi Egyetemnek a központja és itt működik 4 kara, a Közgazdaságtudományi, a Pedagógiai, az Erdőmérnöki és a Faipari Mérnöki kar. A soproni székhelyen kívül 4 másik nagyvárosban, Győrben, Székesfehérváron, Szombathelyen és Mosonmagyaróváron működnek az Egyetemnek karai. Sopronban van a Magyar Tudományos Akadémia nemzetközi hírű Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézete és Nyugat-dunántúli Tudós Társasága. A Soproni Erzsébet Kórház egyben a Debreceni Orvostudományi Egyetem Oktatókórháza.

Látnivalók

Sopron-Fertőd Kistérség európai uniós támogatásból megvalósuló kiemelt projektje az Esterházy kastély rekonstrukciója, Eszterháza Közép Európai Kulturális Központ létrehozása. Térségünk a Bécs-Pozsony-Győr nagyvárosi régió „zöld szíve”-ként egyedülálló természeti, kulturális és történelmi értékeivel fontos szerep és szép jövő előtt áll. Fontos nemzetközi vonzerőt jelent a közös magyar-osztrák világörökségi terület és a Fertőtáj. Vidékünkhez kötődik Liszt Ferenc és Joseph Haydn világhírű zeneművészeti munkássága, a Széchenyi és az Esterházy család kulturális, szellemi és építészeti öröksége. Térségünk számos határon túli kirándulás kiindulási pontja is lehet. Bécs autótól 45 perc alatt elérhető, alig egy

órányira van a 2000 méter feletti Rax és a Schneeberg, továbbá a Semmering. Fél óra sem kell hozzá, hogy eljussunk Eisenstadtba, Fraknóra, a St. Margaretheni kalandparkba és a világhírű operajátékoknak is otthont adó római kori kőbányába, és Közép-Európa egyik legnagyobb vízi színpadához Mörbischre, vagy éppen az egykori szabad királyi városba, Ruzsra. Ausztria egyik legnagyobb élmény- és termálfürdőjébe, Lutzmansburgba pedig néhány perces sétával eljutunk Zsiráról.

Kedves Olvasók, Kedves Vendégeink!

Kívánom kiadványunk minden olvasójának, az ide látogató kedves vendégeinknek, hogy jelentsen kellemes időtöltést a kiadvány forgatása, és adjon kedvet ahhoz, hogy ellátogassanak hozzánk. Fedezzék fel, ismerkedjenek meg ezzel a vidékkel, élvezzék és éljék át annak szépségeit! Az Alpokalja – Fertő tó – Hanság – Kisalföld – Répce völgye, mint a természet egy-egy csodás gyöngyszeme, kellemes kikapcsolódást, változatos túrázási lehetőséget kínál. Úgy gondolom, a táj szépsége, a történelmi, kulturális értékek, az itt élők kultúráltsága, barátságossága garanciát adnak arra, hogy jól, kellemesen, otthonosan érezzék magukat az ide látogatók.

Üdvözlettel:

Dr. Bihari István
Irodavezető
Sopron-Fertőd Kistérség
Többcélú Társulása

UNSERE KLEINREGION Alpenvorland, Landschaft Neusiedler See, Kleine Ungarische Tiefebene

Zu der Kleinregion Sopron-Fertőd gehören drei Städte und 37 Gemeinden, sie hat rund 100.000 Einwohner und eine Grundfläche von 857 km². In Hinblick auf ihre Einwohnerzahl, ihre Grundfläche und ihre Bedeutung gehört unsere Region nicht nur auf regionaler Ebene sondern auch landesweit zu den großen Kleinregionen, sie ist größer, als die vier an sie grenzenden Regionen zusammen. Unsere Kleinregion liegt in der Region Westtransdanubien, im Westen des Komitats Győr-Moson-Sopron. Im Süden grenzt es an das Komitat Vas, im Westen und Norden an Österreich. Die natürlichen Gegebenheiten, die kulturellen und historischen Werte gehören nicht nur regional sondern landesweit zu den Besonderheiten. In dieser Region begegnen einander drei verschiedene Landschaftseinheiten in völliger Harmonie, Gebirge, Hügelland und Tiefebene bilden ein

abwechslungsreiches Ganzes. Die Landschaftseinheiten, die hier ineinander übergehen, unterscheiden sich in ihrem Klima und ihrer Flora und Fauna ganz wesentlich voneinander. Der südliche, südöstliche Teil unserer Kleinregion fällt zum einen Teil auf die westliche Kleine Ungarische Tiefebene, zum anderen Teil auf die Ebene Sopron-Vas. Auch dieses Gebiet verfügt über recht komplexe Charakteristika, die in jeder Hinsicht abwechslungsreiche Landschaft (Geländeform, Klima, Hydrographie, Flora und Fauna) ist wohl ganz typisch für Westeuropa. Wenn wir von der unvergleichlichen Lieblichkeit Westpannons sprechen, denken wir dabei an die Landschaft in Ost-Österreich und West-Ungarn. Die österreichisch-ungarische Grenzregion bildet eine Brücke zwischen West- und Zentraleuropa, sie verfügt über viele vorteilhafte Gegebenheiten und weist schon heute viele zukunftsweisende Beispiele für eine positive Entwicklung auf.

Ödenburger Gebirge

Das Ödenburger Gebirge ist der östlichste Ausläufer der Alpen. Von den Aussichtspunkten auf der Karlshöhe (Károlymagaslat) (398 m) oder dem Burgstall (Várhely) (483 m) öffnet sich ein repräsentativer Blick über die Landschaft. In Richtung Norden erstrecken sich die Stadt und der Neusiedler See, im Westen sind die schneebedeckten Gipfel der Rax (2006 m) und des Schneebergs (2075 m)

zu sehen. Die höchstgelegenen Punkte der Ödenburger Gebirge sind auf ungarischem Gebiet der Hohe Riegel (Magas Bérc) (558 m) und auf österreichischem Gebiet der Brentenriegel (Brenn-tető) (608 m). Seen, Bäche und Quellen machen das Gebirge zu einer abwechslungsreichen Landschaft. Mit seinem subalpinen Klima, seinen für die Alpenausläufer typischen landschaftlichen Besonderheiten und Charakteristika bietet das Ödenburger Gebirge 67 geschützten und besonders geschützten Pflanzenarten sowie mehreren hundert geschützten Tierarten ein Zuhause. Laubwälder und Nadelwälder wechseln sich hier ab. Der Soproner Parkwald wird pro Jahr von mehr als einer Million Ausflüglern besucht und ist somit der am zweithäufigsten frequentierte Parkwald in Ungarn.

Neusiedler See

Der Neusiedler See, Ungarns zweitgrößter See, ist der am westlichsten gelegene Steppensee Europas. Neben den klimatischen Eigenheiten bedingt der hohe Salzgehalt von Wasser und Boden die Artenvielfalt des etwa 20000 Jahre alten Neusiedler Sees und seiner Umgebung. Die Landschaft Neusiedler See mit ihrem submediterranen Klima, der Nationalpark Fertő-Hanság, das Gebiet des Welterbes stellen einen Naturraum von einzigartigem Wert dar. Auf den 330 km² unberührter Natur

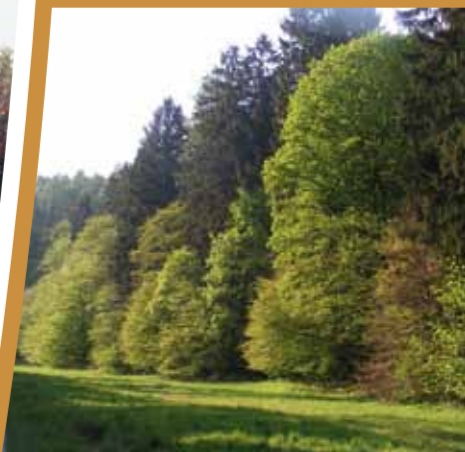
des gemeinsamen österreichisch-ungarischen Nationalparks können unzählige Arten von Wasservögeln und Zugvögeln von Beobachtungsplätzen und Vogelwarten aus beobachtet werden. Die hier lebenden Herden von Graurindern und Wasserbüffeln bieten ebenfalls einen imposanten Anblick.

Welterbe

Die Landschaft Neusiedler See wurde im Dezember 2001 in die von der UNESCO geführte Liste des Welterbes aufgenommen. Dadurch wurde offiziell anerkannt, dass die hiesigen Ortschaften, die kulturellen und natürlichen Werte von besonderer Bedeutung für die ganze Welt sind. Den diesbezüglichen Antrag reichten Österreich und Ungarn gemeinsam ein und auch der Erhaltungsplan entstand in gemeinschaftlicher Arbeit. Das alles zeigt, dass ganz im Sinne der Europäischen Union nicht die Staatsgrenzen, sondern die natürlichen Grenzen der Landschaft den Rahmen der Zusammenarbeit bestimmen.

Die Weinbauregion Sopron

In der Landschaft Neusiedler See und der Umgebung von Sopron finden sich auch die Anbauflächen für den Wein der

historischen Weinbauregion Sopron, die Weinberge sind ein besonders schönes und charakteristisches Element der Landschaft. Von den 22 Weinbauregionen Ungarns ist die Weinbauregion Sopron eine mit der ältesten Tradition. Schon zur Zeit der Kelten und in der Blütezeit des Römischen Reichs waren der Weinanbau und das Keltern von Wein hier üblich. Unsere Weinbauregion gehörte im 14. Jahrhundert zu den bedeutendsten in Ungarn und hatte sich auch international einen guten Ruf erworben. Bei Königen und Erzherzögen wurden die hervorragenden Soproner Weine zum beliebten Getränk. In der Zeit der Österreichisch-Ungarischen Monarchie galten die Weinbaugebiete Sopron-Rust-Prestburg unter ebendiesem Namen als eine einzige Weinregion. Die wertvollsten Lagen unserer Weinbauregion sind die Hänge am Neusiedler See mit ihren heute ca. 1500 Hektar Anbaufläche. Das spezielle Mikroklima des Neusiedler Sees, der mineralstoffreiche Boden verleihen dem hier gewachsenen Wein einen besonderen Charakter. 1987 verlieh die Internationale Organisation für Rebe und Wein Sopron den Titel „Stadt der Rebe und des Weins“, wohl eine eindeutige Anerkennung unseres Weinbaugebietes. Es gibt eben nicht viele Weinbaugebiete mit einer so großen Vielfalt an Weinen, vom guten,

trockenen Weißwein über körperreiche Rotweine bis hin zu edlen Spätlesen. Sopron gilt als die Hauptstadt des Blaufränkisch. Neben dem Blaufränkisch werden hier aber auch Zweigelt, Cabernet Sauvignon, Merlot und Pinot Noir in größeren Mengen angebaut. Die für die Region typischen weißen Rebsorten sind Grüner Veltliner, Sauvignon Blanc, Chardonnay, Traminer, Zenit – eine ungarische Züchtung – und der frühe Rote Veltliner.

Gesundheitstourismus

Neben dem besonderen Klima des Soproner Gebirges verfügt die Region über ein außergewöhnliches Thermalwasservorkommen. Das Soproner Löwerviertel (Löverek) ist aufgrund dieses besonderen Klimas auch offiziell ein Luftkurort. Im Soproner Rehabilitationszentrum werden Herz- und Gefäßkrankungen, neurologische Leiden und Erkrankungen des Bewegungsapparates nach neuesten medizinischen und wissenschaftlichen Erkenntnissen behandelt. Um die international bekannte Heilquelle in Balf entstand ein ganzer Heilbadkomplex mit einem umfassenden Angebot an Dienstleistungen. In Hegykő und Petőháza befinden sich Thermalbäder, das Thermalwasser in Hegykő ist zudem als Heilwasser

anerkannt. Das Becken wird mit 56°C warmem Wasser aus 1434 Meter Tiefe gespeist, in Petőháza kommt das Wasser aus 1348 Meter Tiefe und ist 45°C warm. Das Thermalwasser unserer Bäder ist vor allem für die Behandlung von Erkrankungen des Bewegungsapparates hervorragend geeignet.

Wirtschaft

Die Kleinregion Sopron-Fertőd, also der frühere Verwaltungsbezirk Sopron gehörte immer zu den wirtschaftlich am meisten entwickelten Regionen in Ungarn. Sopron und die Umgebung des Neusiedler Sees waren schon vor 8.000 Jahren bewohnt. Zur Zeit des Römischen Reiches wurde an der Bernsteinstraße, die den adriatischen Raum mit dem Baltischen Meer verband, Scabantia, die Vorgängerin des heutigen Sopron, erbaut, und in den Siedlungen am Neusiedler See existierten schon in der Römerzeit Villen und Wirtschaftszentren. Im Mittelalter und in der Neuzeit war Sopron eine der sieben wichtigsten königlichen Freistädte – Buda, Pozsony, Sopron, Nagyszombat, Kassa, Eperjes, Bártfa – im damaligen Ungarn, und spielte eine sehr wichtige wirtschaftliche Rolle. In Brennbergbánya wurde 1759 die erste Kohlengrube in Ungarn eröffnet und 1847 entstand

zwischen Sopron und Wiener Neustadt die zweite Eisenbahnlinie in Ungarn. In Sopron wurde 1850 die erste Industrie- und Handelskammer in Ungarn gegründet, deren Wirken sich auf ganz Transdanubien erstreckte. Heute gibt es 6.900 Unternehmen in unserer Kleinregion, unter anderem solche traditionsreiche Firmen, die schon vor 1900 gegründet worden waren und die bis zum heutigen Tag zu den bedeutendsten Unternehmen in Westtransdanubien zählen, bzw. auch auf Landesebene eine herausragende Leistung erbringen. Zu ihnen gehören zum Beispiel die in österreichisch-ungarischem Eigentum befindliche Raab-Ödenburg-Ebenfurter Eisenbahn und die Brauerei Heineken Hungaria. Für die Wirtschaft der Region spielen Sempermed und Semperform in der Gummiindustrie, IMS, AWF und die Hirschler Glas GmbH in der Elektronik- und Autoindustrie, die FALCO SOPRON Büromöbel GmbH und die zur IKEA-Gruppe gehörige Möbelfabrik Swedwood Sopron in der Möbelindustrie, und das Maschinenbauunternehmen UNIMAS eine wichtige Rolle. Außerhalb von Sopron sind auch in mehreren anderen Orten der Region bedeutende Unternehmen angesiedelt, so zum Beispiel ROTO Elzett Certa in Lövö, VELUX in Fertőd und Fertőszentmiklós,

AUTOLIV in Sopronkövesd und PET Hungaria in Sopronhórpács. Die Unternehmenstätigkeit der auf regionaler und Landesebene bedeutenden Firmen wird durch unzählige Klein- und Mittelbetriebe ergänzt. In unseren Gemeinden erfolgt die landwirtschaftliche Produktion auf einem hohen Niveau und der Bereich Forstwirtschaft ist ebenfalls von Bedeutung. Die GSD Agrarprodukt GmbH ist eines der bedeutendsten landwirtschaftlichen Unternehmen in Westtransdanubien und wurde für ihre ausgezeichnete Arbeit mit dem Innovationspreis ausgezeichnet. In der Forstwirtschaft ist die TÁEG (Lehrforst) AG von entscheidender Bedeutung, sie spielt auch in der Ausbildung von Ingenieuren der Forstwissenschaft und Holzwissenschaft eine wichtige Rolle. In der Kleinregion sind der Dienstleistungssektor, der Handels- und Finanzsektor ebenfalls von Bedeutung. Die Soproner Einheiten der Ungarischen Telekom und der Ungarischen Post spielen eine wichtige Rolle in der Region. Praktisch alle staatlichen Behörden, Organisationen sind in Sopron vertreten. Die in Ungarn tätigen Banken und alle wichtigeren Handelsketten sind hier zu finden. Auch die Tourismusbranche ist bedeutend, neben den großen Soproner Hotels stehen Schlosshotels, niveauvolle Pensionen und Unterkünfte in dörflicher Lage in unseren Gemeinden zur Verfügung. Fast die Hälfte der gewerblichen Unterkünfte im Komitat Győr-Moson-Sopron befindet sich in unserer Kleinregion, die Zahl der Übernachtungen liegt bei nahezu 600 000. Das westeuropäische Autobahnnetz beginnt 8 km jenseits der Grenze, die Eisenbahnbindung ist dank der Raab-Ödenburg-Ebenfurter Eisenbahn (RÖEE/GYSEV) sowohl nach Ungarn hinein als auch Richtung Westeuropa hervorragend. Einer der wichtigsten Flughäfen Europas, Wien-Schwechat liegt knapp eine Stunde entfernt. In Sopron befindet sich am Verschiebebahnhof der RÖEE das am westlichsten gelegene logistische Zentrum in Ungarn, das gleichzeitig auch eines der wichtigsten ist. All das sind im Hinblick auf die wirtschaftliche Entwicklung der Region günstige Gegebenheiten der Infrastruktur.

In Sopron gibt es zwei Industrieparks, aber auch in zahlreichen anderen Gemeinden der Kleinregion befinden sich Industrieparks und in praktisch jeder Gemeinde stehen Flächen für Investitionen zur Verfügung. Die geographische Lage und die Gegebenheiten der Region bieten ungewöhnlich vorteilhafte Bedingungen für neue Investitionen, für die Gründung neuer Unternehmen auf jedem Gebiet der Wirtschaft. Grenzüberschreitende Beziehungen, EU-Programme bedeuten ebenfalls viele Möglichkeiten für die Entwicklung unserer Region. Unsere 40 Gemeinden umfassende Vereinigung hält die Entwicklung des wirtschaftlichen Lebens für eine der wichtigsten Fragen und geht auch dementsprechend damit um, denn nur so kann langfristig eine dauerhafte Steigerung des Lebensniveaus, der Lebensqualität begründet werden. Die historischen Traditionen unserer Region, unsere einzigartigen Natur- und Kulturschätze sind eine gute Ergänzung der in der Nähe gelegenen großen Städte Wien, Bratislava und Győr.

Unterrichtswesen

In 20 Gemeinden unserer Kleinregion gibt es Grundschulen, in 25 Kindergärten, wir haben 12 Mittelschulen mit insgesamt 4.400 Mittelschülern. Unterricht für die deutsche Nationalität gibt es in Sopron, Agendorf (Ágfalva) und Kroisbach (Fertőrákos), Unterricht für die kroatische Nationalität in Koljnof (Kópháza) und in Sopronhórpács. In Sopron befindet sich das Zentrum einer der ältesten und größten Universitäten in Ungarn, der Westungarischen Universität und vier ihrer Fakultäten, die Fakultät für Wirtschaftswissenschaft, die pädagogische Fakultät und die Fakultäten für Forstwissenschaft und Holzwissenschaft. Außer in Sopron, dem Sitz der Universität, hat die Universität noch in vier weiteren Städten, in Győr, in Székesfehérvár, in Szombathely und in Mosonmagyaróvár Fakultäten. In Sopron befindet sich das Forschungsinstitut für Geodäsie und Geophysik der Ungarischen Akademie der Wissenschaften,

ein Institut von internationalem Rang, und die Akademikergesellschaft in Westtransdanubien. Das Soproner Erzsébet-Krankenhaus ist Lehrklinik der Medizinischen Universität Debrecen.

Sehenswürdigkeiten

Ein besonderes Projekt unserer Region ist die mit EU-Mitteln finanzierte Renovierung des Schlosses Esterházy, der Bau des Mitteleuropäischen Kulturzentrums Eszterháza. Dieser Landschaft kommt mit Sicherheit auch zukünftig eine wichtige Rolle als „grünes Herz“ inmitten der Großstadtregion Wien-Bratislava-Győr zu. Das Gebiet des gemeinsamen österreichisch-ungarischen Welterbes, die Landschaft Neusiedler See, die großen Musiker Franz Liszt und Joseph Haydn, die in unserer Region ihr Wirken entfalteten sowie das kulturelle, geistige und architektonische Erbe der Familien Széchenyi und Esterházy verfügen auch international über eine bedeutende Anziehungskraft. Von unserer Region aus kann man auch viele Ausflüge in das benachbarte Österreich unternehmen. Wien ist mit dem Auto in 45 Minuten zu erreichen, man braucht kaum eine Stunde bis zur über 2000 Meter hohen Rax, zum Schneeberg, sowie zum Semmering. In weniger als einer halben Stunde erreichen wir Eisenstadt, Forchtenstein und den Abenteuerpark bzw. den Römersteinbruch von St. Margarethen, in dem weithin bekannte Opernfestspiele veranstaltet werden, oder Mörbisch, wo sich eine der größten Seebühnen in Mitteleuropa befindet, oder auch die einstige königliche Freistadt Rust. Und Lutzmannsburg, eines der größten Erlebnis- und Thermalbäder Österreichs, ist von Zsira aus sogar in wenigen Minuten zu Fuß zu erreichen.

Werte Leser, liebe Gäste,

ich wünsche Ihnen viel Spaß beim Blättern in unserem Magazin. Vielleicht macht es Sie ja neugierig und Sie bekommen Lust auf einen Besuch, bei dem Sie unsere Region kennenlernen, erleben und genießen können. Alpenvorland – Neusiedler

See – Hanság – Kleine Ungarische Tiefebene – Rabnitz-Tal – das sind wunderbare Schätze unserer Natur und bieten dem Besucher Entspannung und mannigfaltige Wandermöglichkeiten. Ich bin sicher, dass die Schönheit der Natur, die historischen und kulturellen Werte, die Lebensart und Freundlichkeit der Menschen dafür sorgen werden, dass Sie sich als Gast bei uns wohl, ja wie zu Hause fühlen werden.

Mit herzlichen Grüßen

Dr. István Bihari
Amtsleiter
Mehrzweckverband
der Kleinregion Sopron-Fertőd

OUR REGION

The Foothills of the Alps, Lake Fertő Region, The Little Hungarian Plain

The Sopron-Fertőd Micro-Region has three cities, 37 smaller communities and about 100,000 inhabitants on an area of 857 km². Our region is one of the largest micro-regions of the country with its population and area. Our region lies in the West-Transdanubian region, in the Western part of the County of Győr-Moson-Sopron. It is bordered on the south by Vas County, and by Austria on the north and west. The natural conditions, historical and cultural values of the region are significant not only regionally but nationally as well. Three different types of landscape, mountains, hills and plains, meet here in complete harmony, creating a diversified whole. The varying landscapes which meet here are distinct from one another with different climates, flora and fauna. The Little Hungarian Plain, Lake Fertő, and the alpine foothills all come together here. This area is unique in all of Europe, where nature shows a thousand different faces. The southern and south-eastern part of our micro-region is situated partly on the western area of the Little Hungarian Plain, and partly on the Sopron-Vas lowlands. This variable landscape has complex characteristics of landforms, climate, hydrography, flora and fauna, and is typical of West Europe. If we talk about the incomparable loveliness of West Pannonia, we think of the landscape of eastern Austria and western Hungary. This border region is a bridge between West and Central Europe. It offers many profitable opportunities and shows trend setting examples of investment which promise a positive future development.

The Sopron Hills

The Sopron Hills are on the eastern foothills of the Alps. There is a lookout tower called the "Charles Tower" (Károlymagaslat), 398 meters above sea

level and another called the "Fortified Hill Top" (Várhely) at 483 meters above sea level. Both give representative views of the landscape. To the north you can see the City of Sopron and Lake Fertő; to the west there are the snow covered peaks of Rax Mountain (2006 meters) and Schneeberg (2075 meters). Magas Bérc or the "High Peak" at 558 meters is the highest point on the Hungarian side of the hills. Brenntriegel or "Brenn Peak" at 608 meters is the highest point on the Austrian side. The landscape is diversified by lakes, streams and mountain springs. The Sopron Hills with their sub-alpine climate and special characteristics of the alpine foothills provide habitat for 67 protected and highly protected species of plants and hundreds of protected animal species. Deciduous and coniferous forests alternate. More than one million visitors per year come to the Sopron Forest Park making it the second most popular forest park in Hungary.

Lake Fertő

Lake Fertő is Hungary's second largest lake, and Europe's westernmost steppe lake. The lake is about 20,000 years old. A large variety of species is found here because of the characteristics of the climate, and the high salt content of the water and the soil of the surrounding area. The Fertő-Hanság National Park is a world heritage site with unique natural values. The area around the lake has a sub-Mediterranean climate. The combined Austrian-Hungarian National Park offers 330 square kilometers of undisturbed landscape where bird lovers can observe countless species of water birds and migratory birds from ornithology stations. There is an imposing view of herds of grey cattle and water buffalo. Here is a place where visitors can retreat from the noise of the world, enjoy peace, and collect unforgettable impressions.

World Heritage

In December, 2001, the area around Lake Fertő was added to UNESCO's list of World Heritage Sites. This was official recognition that the region and these small communities have cultural

and natural values which are of significance to the whole world. A joint effort by Austria and Hungary created this conservation plan. This shows that in the spirit of the European Union it is no longer political boundaries that matter, but natural landscape boundaries which will determine our areas of common endeavour.

Sopron Vineyards

Vineyards are an especially beautiful characteristic of the landscape around Sopron and Lake Fertő, which is a historical wine producing region. Sopron has one of the oldest of Hungary's 22 wine producing regions. Winegrowing was a common practice here since the time of the Celts and at the height of the Roman Empire. In the 14th century, our wine producing region was one of the most significant in Hungary and it had a good international reputation. The outstanding wines of Sopron were the favourite drinks of kings and archdukes. At the time of the Austro-Hungarian Monarchy the wine producing region of Sopron-Rust-Bratislava was considered a single region. The 1,500 hectare slopes around Lake Fertő are the most valuable parts of our wine producing region. The wine grown here has a special character from the unique micro-climate around the lake and the mineral rich soil. In 1987 the International Organization for Grapevines and Wine gave Sopron's wine producing area a singular recognition with the title "City of Grapevines and Wine." There are few wine producing areas with such a large variety of wines, from good, dry white wines to full-bodied red wines and to the noblest late vintage. Sopron is the capital of Blue Frankish wine production. In addition to Blue Frankish wine, large amounts of Zweigelt, Cabernet Sauvignon, Merlot und Pinot Noir are produced. Green Veltelini, Sauvignon Blanc, Chardonnay, Traminer, Zenit and Early Red Veltelini are typical white wine grapes.

Health Tourism

In addition to the special climate of the Sopron Hills, the region has an unusually large amount of thermal springs.

The Lőverek area of Sopron is officially recognized as a health resort area because of its special climate. The state run sanatorium in Sopron uses the latest medicine and scientific knowledge to treat heart and circulatory diseases, neurological disorders and illnesses. An entire spa complex has been built around the internationally famous hot springs at Balf with a complete selection of services. There are also thermal springs in Hegykő and Petőháza. The thermal springs in Hegykő are known for their healing qualities. They bring water up from a depth of 1,434 meters and it reaches the surface at 56°C. The thermal water in Petőháza comes from a depth of 1348 meters, and is 45°C. The thermal waters of our spas are primarily used for the treatment of locomotor diseases.

Economy

The Sopron-Fertőd Micro-Region, i.e. the earlier County of Sopron has always belonged to the most economically developed regions of Hungary. Sopron and the area around Lake Fertő were already settled 8,000 years ago. At the time of the Roman Empire the Roman city of Scarbantia was built on the site of present day Sopron on the Amber Road, connecting the Adriatic region with the Baltic. There were villas and commercial centres in the settlements around Lake Fertő even in the Roman Times. In the Middle Ages and in modern times Sopron was one of the seven most important free Royal Cities, including Buda, Pozsony, Sopron, Nagyszombat, Kassa, Eperjes, and Bártfa, in the greater Hungary of the past, and it played a very important economic role. In 1759 the first coal mine was opened in Hungary in Brennbergbánya. In 1847 the second rail line in Hungary connected Sopron and Wiener Neustadt. The first Chamber of Commerce and Industry in Hungary was founded in Sopron in 1850, whose influence spread throughout Transdanubia. Today there are 6,900 firms in our micro-region, including many founded before 1900 with rich traditions. Now they are some of the most significant businesses in Western Transdanubia and some are prominent nationally. They include

RÖEE/GYSEV, the Austrian-Hungarian owned railway connecting Raab-Ödenburg-Ebenfurt, and Heineken Hungaria brewery. Other important businesses in our economic region are Sempermed and Semperform in the rubber industry, IMS, AWF and the Hirschler Glass Company in the electronics and auto industry, FALCO SOPRON Office Furniture Company, Swedwood Sopron, a furniture manufacturer, which belongs to the IKEA Group, and the mechanical engineering firm UNIMAS. There are other important companies located in villages outside Sopron, such as ROTO Elzett Certa in Lövö, VELUX in Fertőd and Fertőszentmiklós, AUTOLIV in Sopronkövesd and PET Hungaria in Sopronhorpács. Besides the companies which are important regionally and nationally, there are also countless small and medium-sized enterprises. Agriculture is carried on at a high level in our villages and forestry is also significant. The GSD Agricultural Product Company is one of the most important agricultural enterprises in West Transdanubia. They were awarded a prize for innovation for their outstanding work. The TÁEG (Study Forestry) company is important in forestry. It plays an im-

portant role in training forest engineers and engineers for the wood industry. The service sector, trade and finance are also important in our micro-region. The Sopron divisions of the Hungarian Telekom and the Hungarian Post also play an important role in the region. Almost all government authorities and organizations are represented in Sopron. Many banks have branches in here, and one can find branches of the more important chain stores. Tourism plays also a vital role here. Besides the large hotels, there are castle hotels, pensions, and private rooms in villages. Almost half of the commercial accommodations in the County of Győr-Moson-Sopron is located in our micro-region, where there are nearly 600,000 overnight stays per year. The West European network of superhighways begins 8 km from the border. Thanks to the RÖEE/GYSEV (Raab-Ödenburg-Ebenfurt) railway, there are outstanding connections to West Europe and the rest of Hungary. One of the most important airports of Europe, Vienna Schwechat, is hardly an hour away. The RÖEE railway freight marshalling centre is the western-most logistics centre in Hungary as well as

one of the most important. Looking at the economic development of the region, these are all valuable infrastructure assets. There are two industrial parks in Sopron, but there are industrial parks in many smaller communities in the micro-region, and there are industrially zoned areas for investment in almost every village. The geographical situation and infrastructure offer unusually advantageous conditions for new investments, and for founding new firms in every sector of the economy. Cross border connections, and EU programmes offer many opportunities for the development of our region. Our organization of 40 communities considers economic development one of the most important issues and believes this is the only way to have a sustainable improvement in living standards and the quality of life. Our region's historic traditions, our unique natural and cultural treasures wonderfully complement the nearby large cities of Vienna, Bratislava and Győr.

Education

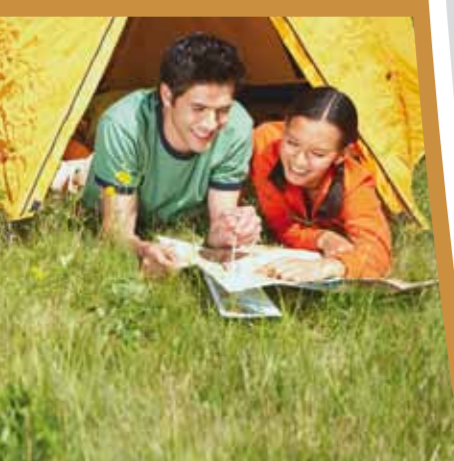
There are 20 communities with elementary schools, 25 with kindergartens; there are 12 secondary schools,

and a total of 4,400 secondary school students. We have teaching in German for the ethnic Germans in Sopron, Agendorf (Ágfalva) and Kroisbach (Fertőrákos). There is teaching in Croatian for ethnic Croatians in Koljnof (Kópháza) and in Sopronhorpács. The centre of one of Hungary's oldest and largest universities, the University of West Hungary and four of its faculties: for economics, pedagogy, forestry and wood sciences are located in Sopron. While the university is centred in Sopron, it also has faculties in four other cities, in Győr, Székesfehérvár, Szombathely and Mosonmagyaróvár. Sopron has a research Institute for Geodesy and Geophysics as part of the Hungarian Academy of Sciences, with an international reputation, and the Society for Academics in Western Transdanubia. The Elizabeth Hospital in Sopron is a teaching hospital for the Medical University of Debrecen.

Places of Interest

The Sopron-Fertőd micro-region is continuing the restoration of the Esterházy Castle with EU funds and founding the Eszterháza Central European Cultural

Centre here. We can expect this region to have an important role in the future as “the green heart” between the large urban areas of Vienna, Bratislava, and Győr. With its natural and cultural values and historical traditions, our region is well adapted to add to the opportunities of the nearby large cities. The Common Austrian Hungarian heritage has a distinct international attraction. It includes the landscape around Lake Fertő, the musical achievements of Franz Liszt and Joseph Haydn, the cultural, intellectual and architectural heritage of Széchenyi and Esterházy families. It is easy to take excursions from our region to neighbouring Austria. You can drive to Vienna in just 45 minutes. It takes about an hour to reach mountains 2,000 meters high, such as Rax, Schneeberg and the area of Semmering. In less than half an hour we can reach Eisenstadt, Forchtenstein, the adventure park and the Roman quarry at St. Margarethen, where famous opera performances are held, or Mörbisch, where there is Central Europe’s largest outdoor stage at the lakeshore, and the royal free city of Rust. By walking just a few minutes from the Hungarian village of Zsira, you can reach one of Austria’s biggest recreation centres and thermal baths at Lutzmannsburg.

Dear Readers, Dear Guests

I wish all of our readers and guests much enjoyment as you look through our magazine. We will be happy if these pages can create the desire for you to visit us, to get to know the region and personally experience and enjoy it. The foothills of the Alps, Lake Fertő, Hanság, the Little Hungarian Plain, and the Répce valley are all wonderful gems of nature which provide opportunities for recreation and excursions. I believe that the natural beauties, the historical and cultural values will provide an enjoyable holiday experience. The friendliness of the people guarantees that you, our guests, will feel at home

With our best wishes,

Dr. István Bihari
Supervisor

The Multi-Purpose Association of the Sopron-Fertőd Micro-Region

SOPRON-FERTŐD KISTÉRSÉGRŐL ÉS A PROGRAMOKRÓL BŐVEBB INFORMÁCIÓ / INFORMATIONEN / INFORMATIONS

www.sopron.hu – kistérségi portál

Tourinform Sopron
Liszt Ferenc Konferencia és Kulturális Központ
H-9400 Sopron, Liszt F. u. 1.
Tel.: 0036 99 517 560, 0036 99 517 561
Fax.: 0036 99 517 527
E-mail: sopron@tourinform.hu

www.prokultura.hu
www.sopronsport.hu
www.ferto-hansag.hu
www.fertotaj.hu
www.fertopart.hu
www.kekfrankosnyar.hu
www.esterhazy-kastely.com

PROGRAMOK 2011.

PROGRAMME 2011
PROGRAMS 2011

JÚNIUS / JUNI / JUNE				
01-04.	Zarándokút Máriacellbe	Pilgerfahrt nach Mariazell	Pilgrimage to Mariazell	Fertőd
02.	Kistérségi Rajzpályázat Kiállítása, Liszt emlékműsor	Ausstellung zum Zeichenwettbewerb der Kleinregion, Liszt Gedenkfeier	Exhibition of the Drawing Contest for the Region, and Liszt Memorial Day	Sopronhorpács
03-05.	IV. Soproni Környezetbarát Napok	4. Soproner Tage des Umweltschutzes	4th Sopron Day for Environment Protection	Sopron
03-08.	Női Kosárlabda Európa Bajnoki Pótszelejtező	Basketball EM der Frauen, Nachqualifikation	Women's Basketball Supplementary Cup Finals	Sopron
04.	Trianoni Megemlékezés	Trianon-Gedenkfeier	Commemoration of the Treaty of Trianon	Fertőszentmiklós
04.	Falunap	Dorftag	Village Day	Pinnye
04.	Tűzoltóverseny	Feuerwehrwettbewerb	Fire-Brigade Competition	Sopronhorpács
04.	Jereváni Vakáció	Ferien in Jereván	Vacation in Jereván	Sopron
04.	Darts OB	Darts Landesmeisterschaft	Darts National Championship	Sopron
05.	Búcsú	Kirchweih	Parish Fair	Fertőrákos
10-12.	XVIII. Pünkösdi Fesztivál	18. Pfingstfestival	Pentecost Festival	Fertőszentmiklós
10-13.	Gyalogos Természetbarátok Országos Találkozója	Landestreffen der wandernden Naturfreunde	Meeting for Hiking Friends of Nature	Sopron
12-13.	Pünkösödölés a Fertőszéplaki Tájházakban	Pfingsten in den Landschaftshäusern in Fertőszéplak	Pentecost in Traditional Country Houses in Fertőszéplak	Fertőszéplak
17.	Kálmán: CIGÁNYPRÍMÁS	Kalman: Der Zigeunerprimas	Kálmán: Gypsy Primas	Fertőrákos, Barlangszínház
17-18.	Nemzetközi Ökölvívó Verseny	Internationaler Boxwettbewerb	International Boxing Competition	Harka
17-18.	Falunap	Dorftag	Village Day	Petőháza
17-07. 10.	Soproni Ünnepi Hetek (SÜH)	Soproner Festwochen (SFW)	Sopron Festival Week (SFW)	Sopron
18.	Leigh-Darion-Wasserman: LA MANCHA LOVAGJA	Leigh-Darion-Wasserman: Der Mann von La Mancha	Leigh-Darion-Wasserman: The Man of La Mancha	Fertőrákos, Barlangszínház
18.	SÜH Kupa Asztalitenisverseny	SFW-Pokal Tischtennis	SFW Table Tennis Competition	Sopron
18.	Múzeumok Éjszakája	Lange Nacht der Museen	Long Night of the Museums	Sarród
18-19.	Széchenyi Vágtá - Nemzeti Vágtá Előselejtezője	Széchenyi Pferderennen - Nationales Pferderennen Vorausscheidung	Széchenyi Horse Race-Preliminary National Race	Nagyecenk
18-19.	Falunap - Német Nemzetiségi Nap	Dorftag - Deutscher Nationalitätentag	Village Day - German Nationality Day	Ágfalva
18-19.	SÜH Sopron Kupa Ökölvívás	SFW Sopron-Pokal Boxen	SFW Sopron Boxing Cup	Sopron
18-19.	Fertő Kupa Vitorlásverseny	Fertő Pokal Segelregatta	Fertő Cup Sailing Regatta	Fertőrákos, Fertő tó
18-19.	XVII. Székely Zoltán Nemzetközi Tornaverseny	17. Internationaler Zoltán Székely Turnwettbewerb	17th Zoltán Székely Gymnastics Competition	Sopron
18-19.	Múzeumok Éjszakája	Lange Nacht der Museen	Long Night of the Museums	Sopron, Nagyecenk

19.	Békekörmenet a Fertő tavon	Friedensprozession am Neusiedler See	Peace Parade at Lake Fertő	Fertő tó
19.	Vajda: NEM TUDOK ÉLNI NÉLKÜLED	Anikó Vajda: "Apostol: ICH KANN OHNE DICH NICHT LEBEN"	Vajda: "I can't Live Without You" (Apostol)	Fertőrákos, Barlangszínház
23-08. 20.	Csiksomlyói Zarándoklat-címmel Fejér István fotóművész kiállítása	Pilgerfahrt nach Csiksomlyó, Ausstellung des Fotografen István Fejér	Pilgrimage to Csiksomlyó; Exhibition of Photographs of István Fejér	Fertőd
24.	Falunap	Dorftag	Village Day	Nagylozs
24.	EZ IS OPERETT, AZ IS OPERETT	DIES IST OPERETTE, DAS IST AUCH OPERETTE	This is an Operetta, That is an Operetta too	Fertőrákos, Barlangszínház
24-26.	Fertő-parti Lovasfesztivál és Családi Lovasnap	Pferdefestival und Pferdetag für Familien	Horsefestival and Horseriding Day for Families	Fertőd
24-26.	Pannónia Kupa 2011. - Retriever Munkakutya Verseny	Pannonia Pokal 2011. - Golden Retriever Arbeitshund Wettbewerb	Pannonia Cup 2011, Trials for Golden Retrievers	Hegykő
25.	Falunap	Dorftag	Village Day	Ebergőc
25.	Múzeumok Éjszakája, a kastély díszudvarának felavatásával	Lange Nacht der Museen - Übergabe des Paradeplatzes des Schlosses	Long Night of the Museums; Ceremonial Opening of the Parade Ground of the Castle	Fertőd
25.	Falunap	Dorftag	Village Day	Fertőhomok
25.	Tündérfesztivál	Feenfestival	Fairy Festival	Sopron
25.	Éjszakai Borkaland Túra	Weinabenteuer-Nachtwanderung	Midnight Wine Adventure	Sopron
25.	MUSICALSILLAGOK 2011	MUSICAL STARS 2011	MUSICAL STARS 2011	Fertőrákos, Barlangszínház
25-26.	SÜH Strandröplabda Bajnokság	SFW Strandvolleyballmeisterschaft	SFW Beach Volleyball Championship	Fertőrákos, Fertő tó
25-26.	Barátság Regatta Hajómodellverseny	Freundschaftsregatta Schiffsmodellwettbewerb	Friendship Regatta Model Ship Competition	Fertőrákos, Fertő tó
25-26.	SÜH Kupa Kézilabdatorna	SFW Pokal Handballturnier	SFW Cup Handball Tournament	Sopron
25-26.	XXI. Harkai Napok	21. Harka-Tage	21th Harka Days	Harka
25-26.	Vasfüggöny Túra	Wanderung zum Eisernen Vorhang	Iron Curtain Hiking Tour	Sopron
25-07. 03.	SÜH Sakkverseny	SFW Schachturnier	SFW Chess Tournament	Sopron
26.	Búcsú	Kirchweih	Parish Fair	Pusztacsalád
26.	Búcsú	Kirchweih	Parish Fair	Nemeskér
26.	Tűzoltó Nap	Feuerwehrtag	Fire-Brigade Day	Fertőszentmiklós
26.	Ribizlifesztivál	Ribisel Festival	Red Current Festival	Fertőszéplak
26.	Búcsú	Kirchweih	Parish Fair	Peresztég
26.	ExperiDance: EZEREGYÉV	ExperiDance: TAUSEND UND EIN JAHR	ExperiDance: One Thousand and One Years	Fertőrákos-Barlangszínház
27.	László Napi Búcsú	Sankt Ladislaus Kirchweih	Saint László Parish Fair	Agyagosszergény
29-07. 02.	VOLT Fesztivál	VOLT Festival	VOLT Festival	Sopron

JÚLIUS / JULI / JULY

01-03.	SÜH Tekeverseny	SFW Kegeltbewerb	SFW Bowlig Competition	Sopron
02.	V. Stangli Fesztivál	5. Stangl Festival	5th Salty Roll (Prezel) Festival	Hidegség
02.	Zerkovitz: CSÓKOS ASSZONY	Zerkovitz: EINE ANSTÄNDIGE FRAU	Zerkovitz: The Kissing Lady	Fertőrákos, Barlangszínház
02-03.	Szent Péter és Pál Napi Búcsú	Sankt Peter und Paul - Kirchweih	Saint Peter and Paul Parish Fair	Sopronhorpács
03.	Liszt Ferenc Emléktábla Avató Ünnepe	Weihung der Franz Liszt-Gedenktafel	Dedication of the Franz Liszt Memorial	Harka
03.	Szent László Kápolna Búcsúja	Kirchweih der Sankt Ladislaus-Kapelle	Parish Fair of the Saint László Chapel	Sopronkövesd
03-04.	SÜH Sopron Kupa Tájfutóverseny	SFW Sopron-Pokal Geländelauf	SFW Cross Country Foot Race Cup	Sopron
08.	Szouvenir Készítés Hétféje	Wochenende des Souvenirbastelns	Weekend for Making Souvenirs	Kópháza
08.	Mozart: FIGARO HÁZASSÁGA	Mozart: DIE HOCHZEIT DES FIGARO	Mozart: The Marriage of Figaro	Fertőrákos, Barlangszínház
08-10.	Falunap	Dorfstag	Village Day	Lövő
08-10.	IX. Fertő-Party	9. Fertő-Party	9th Fertő-Party	Fertő tó
8-10.	XII. Zsirai Napok	XII. Zsiraer Tage	12th Zsira Days	Zsira
08-17.	Tízforrás Fesztivál	Festival der Zehn-Quelle	Festival of the Ten-Springs	Hegykő
09.	V. Nemzetközi Ikerfesztivál	5. Internationales Zwillingfestival	5th International Festival of Twins	Ágfalva
09.	Falunap	Dorfstag	Village Day	Sarród
09.	Mozart: A VARÁZSFUVOLA	Mozart: DIE ZAUBERFLÖTE	Mozart: The Magic Flute	Fertőrákos, Barlangszínház
09-10.	SÜH Íjász EK	SFW Europapokal Bogenschiessen	SFW European Archery Cup	Ágfalva
09-10.	SÜH Scarbantia Női Labdarúgóturna	SFW Scarbantia Fussballturnier für Frauen	SFW Scarbatia Women Soccer Tournament	Sopron
09-10.	Széchenyi Regatta Vitorlásverseny	Segelregatta Meisterschaft Széchenyi	Széchenyi Sailing Regatta Championship	Fertőrákos, Fertő tó
10.	Búcsú	Kirchweih	Parish Fair	Csapod
10.	Zenés Színpadi Esték II.	Musikalische Bühnenabende II.	Musical Theatre Evenings II.	Fertőszentmiklós
11-15.	Kézműves Napok	Handwerkermarkt	Handicraft Market	Fertőhomok
16.	Aratóverseny	Mähwettbewerb	Harvest Competition	Sarród
17.	Fertő-Party Futóparti	Laufparty am Seeufer	Running Party on Fertő Lake Shore	Fertőrákos, Fertő tó
23.	Éjszakai Borkaland Túra	Weinabenteuer-Nachtwanderung	Wine Adventure Night Hike	Sopron
24.	Szent Anna Napi Búcsú	Sankt Anna - Kirchweih	Saint Anne's Parish Fair	Fertőhomok
30.	Fertő-tó átúzás	Durchschwimmen des Neusiedlersees	Swimming across Lake Fertő	Fertőrákos, Fertő tó

AUGUSZTUS / AUGUST / AUGUST

01-07.	Művészeti Napok	Künstlertage	Artists' Day	Nagyecnk
02.	Piknik Alkotótábor	Picknick Kreativlager	Picnic Creative Camp	Fertőrákos
06.	Falunap	Dorfstag	Village Day	Agyagosszergény
06.	Falunap	Dorfstag	Village Day	Csapod
06.	Falunap	Dorfstag	Village Day	Röjtőkmujsaj
06.	Pulykafesztivál	Puten-Festival	Turkey Festival	Újkér
06.	Sás és gyékényfesztivál	Schilf-Rohr-Festival	Bulrush Festival	Sarród
06-07.	Hegykői Vigasságok	Hegykői Lustbarkeiten	Hegykő Merriment	Hegykő
07.	Búcsú	Kirchweih	Parish Fair	Iván
07.	VI. Hadarits Ferenc Tűzoltó Emlékverseny	6. Ferenc Hadarits Feuernhgedenkettbewerb	6th Ferenc Hadarits Fire Brigade Memorial Competition	Fertőendred
07-11.	Laser OB Vitorlásverseny	Segelregatta Meisterschaft Laser	Laser Sailing Regatta Championship	Fertőrákos, Fertő tó
13.	Búcsú Bál	Kirchweih-Ball	Parish Fair Ball	Lövő
13.	Tűzoltó bemutató és verseny	Vorführung und Wettbewerb der Feuerwehr	Firemen's Exhibition and Competition	Fertőrákos
13.	Kánya Szurdok Túra	Kánya Szurdok/Eier Graben-Wanderung	Kánya Szurdok Hike	Kópháza
14.	Vásár	Jahrmarkt	Fair	Iván
14.	Búcsú	Kirchweih	Parish Fair	Kópháza
16-21.	Fertő Kupa - Tekeverseny	Kegeltbewerb - Fertő Pokal	Fertő Cup - Bowling Competition	Sopron
17.	Szüreti Mulatság	Mulatschag zur Weinlese	Grape Harvest Festival	Kópháza
18.	XIV. Lővér Túra	14. Lővér Wanderung	14th Lővér Hike	Kópháza
19.	Páneurópai Megemlékezések	Gedenkfeiern des Paneuropäischen Picknicks	Pan-European Picnic Memorial Ceremonies	Sopron, Fertőrákos
19., 20., 21.	Miss Saigon Musical	Musical Miss Saigon	Musical Miss Saigon	Sopron
19-21.	XXIV. Sopron Kupa - Kispályás Nemzetközi Férfi Labdarúgóturna	24. Soproner Pokal - Internationales Kleinspielfeld-Fussballturnier für Männer	24th Sopron Cup - International Five-a-Side Soccer Tournament for Men	Sopron
20.	Búcsú	Kirchweih	Parish Fair	Nagyecnk
20.	Szent István Napi Ünnepe	Nationalfeier zu St. Stephan	St. Stephen's Day	Fertőd
20.	Zenés Színpadi Esték III.	Musikalische Bühnenabende III.	Musical Theatre Evenings III.	Fertőszentmiklós
20.	Búcsú	Kirchweih	Parish Fair	Harka
20.	Vöröskeresztes bál	Rotkreuzball	Red Cross Ball	Lövő
20.	Búcsú	Kirchweih	Parish Fair	Nagylozs

20.	Szt. István Napi Megemlékezés	Gedenkfeier zu Sankt Stephan	Saint Stephen's Memorial Ceremony	Sopron
20.	Búcsú	Kirchweih	Parish Fair	Szakony
27.	Nyárbúcsúztató	Abschiednehmen vom Sommer	Farewell to Summer	Sopronhorpács
28.	IX. Liszt Ferenc Nemzetközi Kerékpártúra	9. Franz Liszt Internationale Fahrradtour	9th Ferenc Liszt International Bicycle Tour	Harka
28.	Győr-Moson-Sopron Megyei Díjlovagló Bajnokság	Meisterschaft im Dressurreiten des Komitats Győr-Moson-Sopron	County Dressage Competition	Hegykő
SZEPTEMBER / SEPTEMBER / SEPTEMBER				
09-11	XIV. Soproni Szüreti Napok	14. Soproner Weinlesestage	14th Grape Harvest Days in Sopron	Sopron
10. (17.)	VIII. Futófesztivál	8. Lauffestival	8th Foot Race Festival	Ágfalva
11.	Szüreti Mulattság	Mulatschag zur Weinlese	Grape Harvest Festival	Harka
11.	Búcsú	Kirchweih	Parish Fair	Sopronkövesd
17-18.	Kulturális Örökség Napja	Tag des Kulturellen Erbes	Day of the Cultural Heritage	Sopron
18.	Búcsú	Kirchweih	Parish Fair	Fertőszentmiklós
21.	Széchenyi István Születésének 220. Évfordulója	220. Geburtstag von István Széchenyi	220th Anniversary of István Széchenyi's Birth	Nagyecenk
24.	Közösségi Ház Átadásának Évfordulója	Jubiläumsfeier zur Übergabe des Gemeinschaftshauses	Jubilee Celebration of the Official opening of the Community Centre	Petőháza
24.	V. Soproni Kékfrankos Szakácskirály Választás és Utcafesztivál	5. Wahl des Blaufränkisch-Kochkönigs und Strassenfestival	5th Annual Selection of the Bluefrankish King of Chefs and Street Festival	Sopron
24-25.	Búcsú - Legénytánc	Kirchweih - Burschentanz	Church Dedication- Bachelor's dance	Ágfalva
26-28.	XVI. Szüreti Napok	16. Weinlesestage	16th Grape Harvest Days	Nagyecenk
OKTÓBER / OKTOBER / OCTOBER				
01.	Zene Világnapi Hangverseny	Konzert am Welttag der Musik	Concert on World Music Day	Fertőd
01.	Diófesztivál	Walnussfestival	Walnut Festival	Fertőhomok
01.	Tök(jó) Nap	Tag des Kürbisses	Pumpkin Day	Zsira
01-02.	Világ Cyaloglónap	Weltfussgängertag	World Walking Day	Sopron
01-02.	VIII. Szüreti Fesztivál	8. Weinlese Festival	8th Grape Harvest Festival	Fertőszentmiklós
02.	Szent Mihály Napi Búcsú	Kirchweih zu Sankt Michael	Saint Michael Parish Fair	Hegykő
03.	Szent Mihály-Napi Országos Kirakodóvásár	Nationaler Jahrmarkt zu Sankt Michael	Saint Michael's Day National Fair	Hegykő
08.	V. Tökfesztivál	5. Kürbisfestival	5th Pumpkin Festival	Fertőszéplak
08.	V. Dunántúli Magyar Szürke Szarvasmarha Tenyészbika Bemutató és Vásár	5. Transdanubische Graurind-Zuchtbullen-Schau und Markt	5th Transdanubian Grey Cattle Show and Fair	Fertőújlak

08-09.	VIII. Gesztenye Fesztivál	8. Kastanienfestival	8th Chestnut Festival	Ágfalva
15.	VII. Nyugat-Győr Egyházmegyei Énekes Ifjúsági Csoport találkozója	7. Treffen der Jugendgesangsguppen der Diözese Győr West	7th Annual Meeting of Youth Choirs of the Diocese of Győr West	Fertőszentmiklós
NOVEMBER / NOVEMBER / NOVEMBER				
04-06.	III. Nemzetközi Író Találkozó	3. Internationales Schriftstellertreffen	3rd International Author's Meeting	Kópháza
06.	Búcsú	Kirchweih	Parish Fair	Csáfordjánosfa
11.	Márton Napi Felvonulás	Martinszug	Saint Martin's Procession	Harka
11.	Lampionos Felvonulás	Laternenzug	Children's Parade with Lanterns	Nagylózs
12.	Libabál	Gänseball	Goose Ball	Nagylózs
13.	Márton Napi Vigadalom	Lustbarkeiten zu St. Martin	St. Martin's Festival	Sopron
13.	Vásár	Jahrmarkt	Fair	Iván
19.	Vöröskeresztes Bál	Rotkreuzball	Red Cross Ball	Lövő
19-20.	XXXIII. Dr. Csik Ferenc úszóverseny	33. Dr. Ferenc Csik Schwimmwettbewerb	33rd Dr. Ferenc Csik Swimming Competition	Sopron
24.	Karácsonyi Betlehemes Játékok	Weihnachtshirtenspiel	Christmas Nativity Pageant	Csáfordjánosfa
26.	Katalin Bál	Katharinenball	Katherine's Ball	Nagyecenk
26.	Karácsonyi Vásár	Weihnachtsmarkt	Christmas Market	Kópháza
27.	Adventi Koncert	Adventkonzert	Advent Concert	Fertőd
DECEMBER / DEZEMBER / DECEMBER				
02-22.	Karácsonyi Vásár és Fesztivál	Weihnachtsmarkt und Festival	Christmas Market and Festival	Sopron
03.	Adventi Vásár	Adventmarkt	Advent Market	Lövő
03.	Miklósnap a Kastélyban	Nikolaustag im Schloss	Saint Nicholas Day in the Castle	Fertőd
03.	Karácsonyi vásár	Weihnachtsmarkt	Christmas Market	Zsira
04.	J. Haydn Zeneiskola Adventi Hangverseny, Fertői Kalendárium 2011. Bemutatója	Adventskonzert der J. Haydn Musikschule, Vorstellung des Fertöder Kalenders 2011	Haydn Music School's Advent Concert; Exhibition of the Fertőd Calendar	Fertőd
04.	Adventi Gyertyagyújtás, Mikulásvárás	Anzünden der Adventskerzen, Warten auf den Nikolaus	Lighting the Advent Candles - Waiting for St. Nicholas	Petőháza
10-17.	Karácsonyváró Koncertek	Vorweihnachtliche Konzerte	Pre-Christmas Concert	Sopronhorpács
11.	Hurka Napok	Tage der Bratwurst	Sausage Day	Harka
14.	Hűség Napja	Tag der Treue	Fidelity Day	Sopron
14.	Hűségnapí Futóverseny	Tag der Treue Adventlauf	Fidelity Day Footrace	Sopron
16.	Hűség Napja	Tag der Treue	Fidelity Day	Nagyecenk
17.	Adventi Koncert	Adventkonzert	Advent Concert	Fertőd

17.	Holdfény-Túra	Mondscheinwanderung	Walk in the Moonlight	Sopronkövesd
18.	Karácsonyi Koncert	Weihnachtskonzert	Christmas Concert	Hegykő
18.	Karácsonyi Koncert (Bel Canto vegyes kórus)	Weihnachtskonzert	Christmas Concert	Nagylózs
27-29.	Szilveszteri Focikupa	Silvester Fussballpokal	Silvester Soccer Cup	Fertőd
31.	Határmenti Szilveszteri Találkozó	Silvestertreffen an der Grenze	New Year's Eve Meeting at the Border	Harka
31.	Szilveszteri Fúvóskonzert	Silvesterkonzert der Bläser	New Year's Eve Brass Concert	Sopron
31.	Szilveszteri utcabál	Silvester Straßenball	New Year's Eve Street Dance	Sopron

”

Megvizsgálni, meggondolni, számíthatni, mérlegelni: szükséges műveletek – bizonyára azok. De aztán el kell határoznunk magunkat, s cselekednünk kell, anélkül, hogy sokat törődnénk, honnan fúj a szél, és milyen felhők vonulnak.

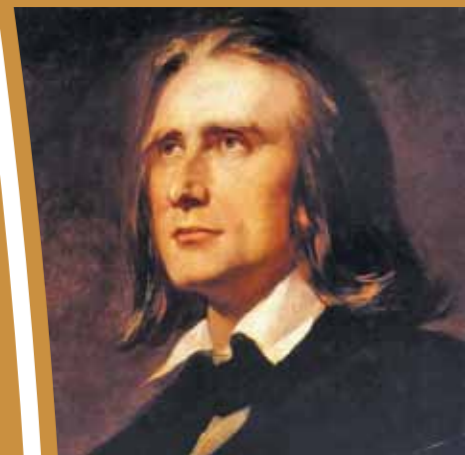
Liszt Ferenc (SZ.: 1811. DOBORJÁN/RAIDING, SOPRON VÁRMEGYE)

Zu untersuchen, zu reflektieren, zu berechnen und abzuwägen sind notwendige Tätigkeiten. Aber danach muss man sich entschließen und handeln, ohne sich allzu sehr damit zu befassen, woher der Wind weht und was für Wolken vorüberziehen.

Franz Liszt (GEB. 1811 IN RAIDING/DOBORJÁN, GESPANSCHAFT SOPRON)

To examine, reflect, calculate and weigh are assuredly necessary operations. But after that, one must determine and act without troubling too much about which way the wind blows and what clouds are passing.

Ferenc Liszt (BORN IN 1811 IN DOBORJÁN/RAIDING, SOPRON COUNTY)

ÁGFALVA

AGYAGOSSZERGÉNY

CSAPOD

CSÁFORDJÁNOSFA

TELEPÜLÉSEINK

UNSERE GEMEINDEN
OUR COMMUNITIES

Fertőd

A település középpontjában a patkó alakú, lenyűgözően szép barokk stílusú kastély található, amely a város idegenforgalmának fő forrása, meghatározó jelentőségű látnivalója. A 126 szobás, melléképületekkel, csodálatos környezettel, 200 hektáros parkkal övezett palota, Magyarország leghatalmasabb kastély-együttese, a hazai késő barokk építészet egyedülálló remeke. Joseph Haydn (1732–1809) a zenetörténet utolsó udvari zeneszerzője két évtizedet (1769–1790) töltött a „pompakedvelő”, művészeteket is támogató Esterházy Miklós szolgálatában az eszterházi Muzsikaház lakójaként, ahol emlékének múzeuma őrzik. A kastélyban tartott operaelőadásokon nem egyszer részt vett a királyi, illetve császári család is. A város művelődési, szellemi életének két fontos szerepet játszó színtere van: a Muzsikaház és az Esterházy-kastély. Az Esterházy-kastély kulturális programjainak sorából kiemelkednek a komolyzenei hangversenyek. Az Esterházyak teremtette zenekultúra méltó hagyományörzéseiként évről évre koncerteket, zenei kurzusokat tartanak, melyeket külföldiek is nagy számban látogatnak.

Im Zentrum der Gemeinde befindet sich das wunderschöne in Hufeisenform gebaute Barockschloss, das als herausragende Sehenswürdigkeit viele Besucher anzieht. Das Palais mit seinen 126 Zimmern, Nebengebäuden, seiner wundervollen Umgebung und seinem 200 Hektar großen Park ist die größte Schlossanlage Ungarns, ein einzigartiges Meisterwerk der spätbarocken ungarischen Architektur. Joseph Haydn (1732-1809), der letzte Hofkomponist der Musikgeschichte, verbrachte zwei Jahrzehnte (1769-1790) in den Diensten von Nikolaus Esterházy, dem Prachtliebenden, der ein Förderer der Künste war, und wohnte in dieser Zeit im Musikhaus des Schlosses, heute Haydn-Gedenkmuseum. An den Opernaufführungen im Schloss nahm nicht selten auch die königliche bzw. kaiserliche Familie teil. Das kulturelle und geistige Leben der Stadt spielt sich heute an zwei Plätzen ab: im Musikhaus und im Schloss Esterházy. Ein Glanzlicht des kulturellen Programms im Schloss Esterházy sind die klassischen Konzerte, sie sind eine würdige Fortsetzung der Musikkultur der Esterházy. Die Konzerte und musikalischen Kurse, die jedes Jahr veranstaltet werden, werden auch von zahlreichen ausländischen Gästen besucht.

In the centre of the community there is the wonderful Baroque castle built in the shape of a horseshoe. This outstanding landmark attracts many visitors. The palace is a unique masterpiece of late Baroque Hungarian architecture. It has 126 rooms, wonderful surroundings, several outbuildings and a delightful 200 hectare park, making it the largest castle complex in Hungary. Joseph Haydn (1732-1809), was the last court composer in the history of music. He spent two decades here (1769-1790) in the service of Nikolaus Esterházy, a splendour loving prince who was a patron of the arts. At that time Haydn lived in the Music House, which today is the Haydn museum. The imperial family often attended opera performances at the castle. The cultural and intellectual life of the town continues today in two locations, in the Music House and in the Esterházy Castle. Classical music concerts are a highlight of the cultural programs offered in the Esterházy Castle. They are a worthy continuation of the musical culture of the Esterházy. Many foreign visitors attend the concerts and musical courses offered each year.

CSÉR

EBERGÖC

EGYHÁZASFALU

FERTŐBOZ

FERTÓD

Fertőrákos

Fertőrákos az egyetlen magyar község, amelyet városfal övezett és püspöki palotája is van. Több helyütt ma is láthatók a városfal maradványai. A településnek számtalan épülete műemlék. A község közvetlen környéke már az ókorban lakott vidék volt. A római uralom alatt népes település lehetett. Ebből a korból való egy ritka emlék, a Mithras szentély, amelyet a római légiókban harcoló, a napisten kultuszának hódoló perzsa katonák építettek az i. sz. előtti III. században. Fertőrákoson található a nemzetközi híré, kiváló akusztikájú Barlangszínház, amely a magas színvonalú előadásoknak teljesen egyedi légkört kölcsönöz.

Fertőrákos ist die einzige ungarische Gemeinde, die eine Stadtmauer und ein Bischofspalais hatte. Zahlreiche Bauwerke der Gemeinde stehen heute unter Denkmalschutz. Die unmittelbare Umgebung der Gemeinde war schon im Altertum bewohnt. Unter römischer Herrschaft wuchs die Bevölkerung wahrscheinlich stark an. Aus dieser Zeit stammt eine seltene Sehenswürdigkeit, die Mithras-Höhle. Das Heiligtum wurde im 3. Jahrhundert v. Chr. von persischen Soldaten der römischen Legionen erbaut, die den Sonnengott verehrten. In Fertőrákos befindet sich ein international bekanntes Höhlentheater mit hervorragender Akustik und einer einzigartigen Atmosphäre.

Fertőrákos is the only small Hungarian town which had its own city wall and Bishop's Palace. The remains of the city wall can be seen at several places even today. Many buildings in the town are now protected historical monuments. The area around the town was settled in classical antiquity. The population thrived under Roman rule. A rare tourist attraction, the Mithras cave comes from this time. Persian soldiers in the Roman legion, who worshipped the sun god, built this shrine three centuries before Christ. There is an internationally famous Cave Theatre in Fertőrákos, with outstanding acoustics, and a unique atmosphere.

FERTŐENDRÉD

FERTŐHOMOK

FERTŐRÁKOS

Fertőszentmiklós

A város területén keresztülfolyó Ikva-patak két részre osztja a valamikor különálló településeket, Szentmiklóst és Szerdahelyet, amelyek 1906-ban Fertőszentmiklós néven egyesültek. Az Ikvától keletre eső városrészt 1228-ban említik először Árpád-kori oklevelek, a nyugati részt 1261-ben. Szentmiklóst a XIV-XV. századtól kezdve már mezővárosként említik, amelyben a XVII. századtól már céhek is működtek. Fertőszentmiklós kiváló földrajzi elhelyezkedésének köszönhetően a térség egyik közlekedési, gazdasági és kulturális központja. A város jelentős idegenforgalmi fejlesztés előtt áll, az Ikva folyó mellett mintegy 17 hektáros területen tavat, szabadidős és turisztikai központot hoznak létre.

Der Bach Ikva teilt die Stadt heute in zwei Teile, die früher eigenständige Gemeinden waren, Szentmiklós und Szerdahely. 1906 schlossen sie sich unter dem Namen Fertőszentmiklós zusammen. Der östlich der Ikva liegende Teil der Stadt wurde 1228 zum ersten Mal urkundlich erwähnt. Die erste urkundliche Erwähnung des westlich der Ikva liegenden Teils stammt aus dem Jahre 1261. Szentmiklós wird vom 14.-15. Jahrhundert an schon als Marktflecken erwähnt. Ab dem 17. Jahrhundert gab es hier auch schon Zünfte. Fertőszentmiklós ist dank seiner günstigen geographischen Lage eines der wirtschaftlichen, verkehrstechnischen und kulturellen Zentren der Region. Die Stadt plant eine bedeutende Entwicklung ihres Tourismus, entlang der Ikva sollen auf 17 Hektar Land ein See, ein Freizeit- und Tourismuszentrum entstehen.

A little stream named Ikva divides the town into two parts. In the past they were independent communities, Szentmiklós and Szerdahely. In 1906 they were combined with the name Fertőszentmiklós. The part of the town lying east of the Ikva was first mentioned in documents in the year 1228. The area west of the stream was first mentioned in the year 1261. Szentmiklós was already mentioned as a market town in the 14th and 15th centuries. Guilds existed here in the 17th century. Because of its central geographical location, Fertőszentmiklós is an economic, transport and cultural centre of the region. The town plans to increase tourism along the Ikva by building a 17 hectare recreation centre with a lake.

FERTŐSZENTMIKLÓS

FERTŐSZÉPLAK

GYALÓKA

HARKA

Wien
Bécs

Bratislava
Pozsony

SZLOVÁKIA
SK

AUSZTRIA
AT

MAGYARORSZÁG
HU

Puchberg am Schneeberg

Eisenstadt
Kismarton

Frochtenstein
Fraknó

Semmering

Sopron

Rust
Ruszt

Fertőrákos

Agfalva

Fertő tó

Podersdorf
Pátfalu

Frauenkirchen
Boldogasszony

Harka

Kópháza

Fertőboz

Hidegség

Sarród

Fertőd

Fertőszéplak

Fertőendréd

Agyagosszergény

Petőháza

Fertőszentmiklós

Nagycenk

Péreszteg

Pinnye

Nagylozs

Ebergóc

Sopronkövesd

Röjtökmuzsaj

Csapod

Pusztacsalád

Lutzmannsburg
Locsmánd

Und

Völcselj

Sopronhorpács

Nemeskér

Zsira

Egyházasköves

Újkér

Iván

Csér

Csáfordjánosfa

Répcévis

Gyalóka

Szakony

Répceszemere

HEGYKŐ

Hegykö

A hegykői termálfürdő gyógyhatású vize elsősorban mozgásszervi megbetegedések gyógyítására alkalmas. Folyamatos fejlesztése, valamint a színvonalas éttermek, panziók, a település jó klímája, tiszta levegője jelentősen hozzájárul az idegenforgalom növekedéséhez. A Termálfürdőnek köszönhetően Hegykő kedvelt üdülőhellyé vált és a Fertőtáj egyik meghatározó települése lett.

Das Heilwasser des Thermalbades ist vor allem für die Behandlung von Erkrankungen des Bewegungsapparates geeignet. Die ständige Weiterentwicklung des Thermalbades, die Qualität der Restaurants und Pensionen, das angenehme Klima, die saubere Luft tragen in hohem Maße zum Wachstum des Tourismus in Hegykő bei. Hegykő hat sich dank des Thermalbades zu einem Feriendorf entwickelt und ist heute eine wichtige Ortschaft in der Landschaft Neusiedler See.

The healing water of the thermal spa is primarily used to treat motor disorders. Tourism is growing in Hegykő because of the continued development of the thermal spa, the quality of the restaurants and pensions, the pleasant climate and health giving air. Thanks to the thermal waters, Hegykő has developed into a holiday resort and today it is one of the most important settlements of the region around the lake.

HIDEGSÉG

Nagycenk

Nagycenkhez kötődik gróf Széchenyi István és az egész Széchenyi család életének, munkásságának jelentős része. Nagycenk nevezetessége a Széchenyi-kastély, Széchenyi István Emlékmúzeum, a Kastélyszálló, a méntelep, a kastély védett parkja, a védett 2700 m hosszú hársfasor melyet 1753-ban ültettek. Fontos látnivaló a Széchenyi család sírkápolnája és kriptája, a Múzeumvasút és mozdony skanzen és a Széchenyi család kérése alapján Ybl Miklós által tervezett Szent István templom, előtte Széchenyi István szobrával. 1750 körül gróf Széchenyi Antal kiscenkre költözött, és megépítette a kastély mai épületeit. A korábbi kiscenki kastély és park a nagy átépítések idején megszűnt, 1755-1761 között alakult ki a ma is védett franciakerth az alléval és

IVÁN

KÓPHÁZA

a kőből faragott pihenőpadokkal. 1780-as évektől gróf Széchenyi Ferenc Kiscenkén nagyon fejlett gazdálkodást folytatott A felvilágosult főúr kulturális központtá avatta Kiscenkét. Később az itt lévő gyűjteményeire építve alapította meg a Magyar Nemzeti Múzeumot.

Das Leben und Wirken der Familie Széchenyi ist weitestgehend mit Nagycenk verbunden. Sehenswürdigkeiten in Nagycenk sind das Schloss Széchenyi, das István Széchenyi-Gedenkmuseum, das Schlosshotel, das Gestüt, der unter Schutz stehende Park des Schlosses, die unter Schutz stehende 2700 m lange Lindenallee, angelegt im Jahre 1753. Sehenswert sind auch die Begräbniskapelle und Krypta der Familie Széchenyi, die Museumseisenbahn und das Lokomotiv-Freilichtmuseum, die Sankt Stephanskirche, und die vor der Kirche stehende Statue von István Széchenyi. Um 1750 zieht Graf Antal Széchenyi nach Kiscenk und erbaut dort sein Schloss mit den Gebäuden, wie sie heute noch stehen. Ab ca. 1780 wird das Gut Kiscenk von Graf Ferenc Széchenyi, einem Anhänger der Aufklärung, nach modernsten Grundsätzen geleitet. Er macht Kiscenk zu einem kulturellen Zentrum. 1795 werden in der Dorfchronik von András Vályi jene Sammlungen von Ferenc Széchenyi erwähnt, mit denen der Graf später das Ungarische Nationalmuseum gründete.

The life and accomplishments of the Széchenyi family are connected with Nagycenk. The most important sights in Nagycenk are the Széchenyi Castle, the Istvan Széchenyi Memorial Museum the Castle Hotel, the horse breeding farm. The castle's park and the 2,700 meter long promenade bordered by Linden trees which were planted in 1753 are both protected monuments. Other points of interest is the crypt and burial chapel of the Széchenyi family, the Museum Railway, the open air locomotive museum, and the St. Stephen's Church. The family had it designed by Miklós Ybl. In front of the church there is a statue of István Széchenyi. Around 1750 Count Antal Széchenyi moved to Kiscenk and built his stately home, whose buildings are still standing today. The earlier Kiscenk castle and its park were extensively remodeled; the French garden, with its promenade and carved stone benches were established between 1755 and 1761. They are protected historical monuments today. Count Ferenc Széchenyi was a follower of the Enlightenment. Around the 1780s, he began to use modern principles to manage his manor and developed Kiscenk into a cultural centre. Later he used his collections to found the Hungarian National Museum.

LÖVŐ

NAGYLÓZS

NEMESKÉR

NAGYCENTK

PERESZTEC

PETŐHÁZA

PINNYE

PUSZTACSALÁD

Sopron

Sopron Magyarország nyugati határa mellett, az Alpok lábainál, Bécstől 60, Budapesttől 220 km-re található. Az 57 ezer lakosú megyei jogú város az őskor óta lakott település. A római korban egy Scarbantia nevű város állt itt, amelyen a híres borostyánkő út haladt át. Az antik város Fóruma a mai Fő tér helyén volt. A honfoglalás után, a X–XI. században a régi római városfalat kiegészítették, és felépült a vár is. Ekkor kapta magyar nevét a város, Suprun nevű ispánjáról. 1153-ban már fontos városként említik. Sopron 1277-ben megnyitotta kapuit IV. László király előtt, akinek így sikerült visszafoglalnia a cseh királytól, ezért jutalmul szabad királyi várossá tette. A középkorban a város nem került török hódoltság alá, és lassan a törököktől szabad terület központjává vált. 1553-ban, 1622-ben, 1625-ben, 1635-ben és 1681-ben országgyűléseket is tartottak Sopronban.

Sopron mindig közel volt az országhatárhoz, de a város soha sem tagadta meg magyar voltát, bár a város német polgársága gyakran tett hitet a Habsburgok mellett. Széchenyi ösztönzésére itt épült meg 1847-ben hazánk második vasútvonala, amely Sopront Bécsújhellyel és Béccsel kötötte össze. 1921-ben, a trianoni békeszerződés után népszavazás döntötte el, hogy Sopron és a környező nyolc község melyik országhoz tartozzon. A soproniak Magyarország mellett döntöttek. Ekkortól hívják „a leghűségesebb városnak” (Civitas fidelissima). A szavazás napja, december 14-e azóta is Sopron ünnepe. Az elmúlt évszázadok értékeit megőrző, hagyományápoló törekvésekért a város 1975-ben megkapta a Műemlékvédelmi Európa Díj aranyérmét. Sopron ma is a műemlékek városaként él a köztudatban. A város jelképének számító Tűztorony, a hangulatos Fő tér a barokk Szentháromság-szoborral, a Kecse templom, a Stornó-ház, a Tábornok ház, a Fabricius ház, az Esterházy és Széchenyi paloták, mind-mind az elmúlt korok kiemelkedő építészeti remekei. Mindezek még csak töredékei a város műemléki értékeinek. A történelmi levegőt árasztó belváros hangulatos utcáin sétálva a gótikus, reneszánsz, barokk, klasszicista és eklektikus építészet mesterműveit csodálhatjuk meg. A város kulturális életét mindig a sokszínűség jellemezte. 1991. óta újra önálló színházi társulattal működik a Soproni Petőfi Színház, amely Magyarország második közsínházaként 1841-ben nyitotta meg kapuit. A „Magyar Művelődés Háza”-ként is ismert Liszt Ferenc Kulturális- és Konferencia Központ a legváltozatosabb rendezvénysorozatokkal, képzőművészeti és irodalmi értékek bemutatásával, zenei rendezvényekkel, ifjúsági programokkal szolgál mind a város polgárainak, mind pedig a hozzánk látogatóknak. Sopronban alakult meg 1604-ben az ország első tudós társasága Lackner Kristóf polgármesternek köszönhetően. Ma itt van az ország legnagyobb egyetemei közé tartozó, 10 egyetemi karral működő Nyugat-magyarországi Egyetem központja. Sopron 1991-ben megyei jogú városi rangot kapott. Ennek a kiemelt szerepkörnek megfelelően a város által nyújtott szolgáltatások köre rendkívül széles.

Sopron liegt an der westlichen Grenze Ungarns, an den Ausläufern der Alpen, 60 km von Wien und 220 km von Budapest entfernt. Die Komitatsstadt mit ihren 57.000 Einwohnern ist seit dem Altertum besiedelt. In der Römerzeit trug die an der bekannten Bernsteinstraße liegende Stadt den Namen Scarbantia. Das Forum der antiken Stadt befand sich an der Stelle des heutigen Hauptplatzes. Nach der Landnahme wurden im 10-11. Jahrhundert die alten römischen Stadtmauern ergänzt und eine Burg gebaut. Zu der Zeit erhielt die Stadt auch ihren ungarischen Namen Suprun, nach ihrem Gespan. 1153 scheint Sopron schon als wichtige Stadt auf. 1277 öffnete Sopron seine Tore für König László IV., der die Stadt so dem tschechischen König wieder abnehmen konnte. Als Belohnung dafür machte König László Sopron zur königlichen Freistadt. Im Mittelalter geriet die Stadt nicht unter türkische Herrschaft und wurde langsam zum Mittelpunkt der türkenfreien Gebiete. 1553, 1622, 1625, 1635 und 1681 wurden sogar Landesversammlungen in Sopron abgehalten. Sopron lag immer in der Nähe der Landesgrenze, dennoch leugnete die Stadt nie ihre Zugehörigkeit zu Ungarn, wenn sich auch die deutschstämmige Bürgerschaft wiederholt zu den Habsburgern bekannte. Auf Anregung von Széchenyi entstand 1847 hier die zweite Eisenbahnstrecke Ungarns, die Sopron mit Wiener

RÉPCESZEMERE

RÉPCEVIS

RÖJTÖKMUZSAJ

SOPRON

SOPRONHORPÁCS

SARROD

SOPRONKÖVESD

SZAKONY

Neustadt und Wien verband. Nach dem Friedensvertrag von Trianon entschied 1921 eine Volksabstimmung, zu welchem Land Sopron und acht umliegende Gemeinden gehören wollen. Die Soproner entschieden sich für Ungarn. Von da an wurde Sopron „die treueste Stadt“ (Civitas fidelissima) genannt. Der Tag der Abstimmung, der 14. Dezember, ist seither ein Feiertag in Sopron. Für die Bemühungen, die jahrhundertealten Werte und Traditionen zu erhalten und zu pflegen, erhielt die Stadt 1975 das goldene Abzeichen des Europäischen Denkmalpreises.

Auch heute lebt Sopron als Stadt der Baudenkmäler im Bewusstsein. Das Wahrzeichen der Stadt, der Feuerturm, der stimmungsvolle Hauptplatz mit seiner barocken Dreifaltigkeitssäule, die Geißkirche, das Storno-Haus, das Generalhaus, das Fabricius-Haus, das Palais Esterházy und das Palais Széchenyi, das alles sind Schmuckstücke der Architektur vergangener Zeiten. Seit 1991 wird das Soproner Petőfi-Theater wieder von einem eigenen Ensemble bespielt. Dieses Theater war übrigens das zweite aus Stein erbaute Theater Ungarns und wurde 1841 eröffnet. Das auch als „Ungarisches Kulturhaus“ bekannte Franz Liszt Kultur- und Konferenzzentrum bietet den Bürgern der Stadt sowie ihren Gästen ein abwechslungsreiches Veranstaltungsprogramm, künstlerische und literarische Ausstellungen und Veranstaltungen, musikalische Veranstaltungen und Jugendprogramme. In Sopron entstand 1604 auf Anregung des Bürgermeisters Kristóf Lackner Ungarns erste wissenschaftliche Gesellschaft. Heute befindet sich hier das Zentrum der Westungarischen Universität, die mit 10 Fakultäten zu den größten Universitäten in Ungarn gehört. Sopron erhielt 1991 den Rang einer Komitatsstadt. Aufgrund dieser Position hat die Stadt ein dementsprechend breites Spektrum an Dienstleistungen zu bieten.

Sopron lies on the western border of Hungary, at the foothills of the Alps, just 60 km from Vienna and 220 km from Budapest. The city of 57,000 was first settled in classical antiquity. In Roman times it was known as Scarbantia, and was situated on the famous Amber Road. Today's main square was the forum of the ancient city. The ancient Roman city wall was expanded and a fort was constructed in the 10th and 11th centuries after the Hungarian conquest. By 1153 Sopron was already an important town. In 1277 Sopron opened its gates for King László IV, returning it to Hungary after it had been invaded by the Czechs. As a reward, King László made Sopron a royal free city. During the Middle

Ages, the city was not under Turkish domination, and slowly developed into the centre of the Hungarian area that was not ruled by the Turks. There were national assemblies in Sopron in the years 1553, 1622, 1625, 1635 and 1681.

While Sopron was always at the border, it never denied its allegiance to Hungary, although its citizens of German origin expressed their loyalty to the Habsburgs. At the encouragement of Széchenyi, Hungary's second railroad was built here in 1847 linking Sopron with Wiener Neustadt and Vienna. After the peace treaty of Trianon, there was a plebiscite in 1921, to decide which country Sopron and eight neighbouring towns would belong to. Because the people of Sopron decided for Hungary, they were given the name "the faithful city," (Civitas fidelissima). Since then, the anniversary of the plebiscite, December 14, has been celebrated as a civic holiday. In 1975, Sopron was awarded the European gold prize for monument protection in recognition of its efforts to preserve its centuries old values and traditions.

Sopron is known today as a city of architectural monuments. Some of the jewels of architecture of the past are the Fire Watch-tower, the symbol of the city, the impressive Main Square, with its baroque Trinity Statue, the Goat Church, Stornó House, the Tábornok House, the Fabricius House, the Esterházy Palace, and the Széchenyi Palace. They are only a fraction of the historical monuments of the city. If one strolls through the narrow streets of the inner city, with its historical atmosphere, at every step we see masterpieces of gothic, renaissance, baroque, classic and eclectic styles. Variety was always a characteristic of the cultural life of the city. Since 1991 the Petőfi Theatre has had its own resident company of players. This theatre was the second theatre in Hungary to be built of stone, and was built in 1841. A great variety of cultural programs are presented at the Franz Liszt Culture and Conference centre. There are artistic and literary exhibitions and performances, concerts and programs for young people. In 1604 Sopron's mayor Kristóf Lackner encouraged the founding of Hungary's first scientific society. Today Sopron is the centre of the University of West Hungary. Its ten faculties make it one of the larger universities in Hungary. In 1991 the City of Sopron was made a County. This position means that the city offers a wide variety of services.

ÚJKÉR

UND

VÖLCSEJ

ZSIRA

Kastélyok

- Balf: Gyógy-Kastélyszálló
- Csáfordjánosfa: Kastély
- Fertőd: Esterházy kastély
- Fertőrákos: Püspöki kastély
- Fertőszentmiklós: Bezerédj kastély
- Fertőszéplak: Széchenyi kastély
- Nagycenk: Széchenyi kastély, kastélyszálló
- Nagylózs: Viczay-kastély
- Pustacsalád: Majo kastélyszálloda
- Röjtökmuzsaj: Szidónia kastélyszálloda
- Sopronhorpács: Széchenyi kastély
- Zsira: Rimanóczy kastély

Schlösser

- Balf: Kur- und Schlosshotel
- Csáfordjánosfa: Schloss
- Fertőd: Schloss Esterházy
- Fertőrákos: Bischofspalais
- Fertőszentmiklós: Schloss Bezerédj
- Fertőszéplak: Schloss Széchenyi
- Nagycenk: Schloss Széchenyi, Schlosshotel
- Nagylózs: Schloss Viczay
- Pustacsalád: Schlosshotel Majo
- Röjtökmuzsaj: Schlosshotel Szidónia
- Sopronkövesd: Schloss Széchenyi
- Zsira: Schloss Rimanóczy

Castles

- Balf: Health Resort and Castle Hotel
- Csáfordjánosfa: Castle
- Fertőd: Esterházy Castle
- Fertőrákos: Bishop's Palace
- Fertőszentmiklós: Bezerédj Castle
- Fertőszéplak: Széchenyi Castle
- Nagycenk: Széchenyi Castle, Castle Hotel
- Nagylózs: Viczay Castle
- Pustacsalád: Majo Castle Hotel
- Röjtökmuzsaj: Szidónia Castle Hotel
- Sopronkövesd: Széchenyi Castle
- Zsira: Rimanóczy Castle

KASTÉLYOK
SCHLÖSSER
CASTLES

MÚZEUMOK

MUSEEN
MUSEUMS

Múzeumok, emlékhelyek

- Sopronban: Régészeti kiállítás-Római kori kőtár
- Soproni Múzeum
- Polgári lakások – Fabricius ház
- Storno gyűjtemény
- Tűztorony
- Ó-Zsinagóga
- Lábasház
- Patikamúzeum
- Pékmúzeum
- Erdészeti Múzeum
- Központi Bányászati Múzeum
- Sopron-Brennbergbánya: Bányászati emlékmúzeum
- Fertőd: Esterházy kastély
- Fertőrákos: Kőfejtő
- Páneurópai Piknik Emlékhely

- Mithras szentély
- Püspöki kastély
- Fertőszéplak: Vasúti lámpamúzeum
- Nagycenk: Széchenyi kastély
- Széchenyi István Emlékmúzeum
- Széchenyi Mauzóleum
- Széchenyi Múzeumvasút

Tájházak

- Ágfalvi tájház
- Fertőhomoki tájház
- Fertőszéplaki tájházak
- Fertőrákosi tájház
- Horvát tájház Kópházán
- Sarródi közösségi ház
- Újkéri Tájház

Museen, Gedenkstätten

- Sopron: Archäologische Ausstellung – Funde aus der Römerzeit
- Soproner Stadtmuseum
- Bürgerliche Wohnungen – Fabricius-Haus
- Storno-Sammlung
- Feuerturm
- Alte Synagoge
- Apothekenmuseum
- Bäckereimuseum
- Sammlung zur Forstwirtschaft
- Zentrales Bergbaumuseum
- Arkadenhaus
- Sopron-Brennbergbánya: Bergbaugedenkmuseum
- Fertőrákos: Mithras-Heiligtum
- Bischofspalais
- Steinbruch

- Gedenkstätte Paneuropäisches Picknick
- Fertőd: Schloss Esterházy
- Nagycenk: Schloss Széchenyi
- Széchenyi István-Gedenkmuseum
- Széchenyi-Mausoleum
- Széchenyi-Museumseisenbahn

Heimatismuseen

- Heimatmuseum Ágfalva
- Heimatmuseum Fertőhomok
- Heimatmuseum Fertőszéplak
- Heimatmuseum Fertőrákos
- Kroatisches Heimatmuseum Kópháza
- Gemeinschaftshaus Sarród
- Heimatmuseum Újkér

Museums, Memorial Places

- Sopron: Archaeology Exhibition – stonework finds from the Roman era
- Sopron City Museum
- Bourgeois Homes – Fabricius House
- Storno Collection • Firewatch Tower
- Old Synagogue • Pharmacy Museum
- Bakery Museum • Forestry Collection
- Mining Museum • Arcade House
- Sopron-Brennbergbánya: Mining Museum • Fertőrákos: Mithras Shrine
- Bishop's Palace
- Quarry
- Memorial to the Pan-European Picnic
- Fertőd: Esterházy Castle

- Nagycenk: Széchenyi Castle
- Széchenyi István Memorial Museum
- Széchenyi Mausoleum
- Széchenyi Museum Railway

Museums of Local History

- Ágfalva Local History Museum
- Fertőhomok Local History Museum
- Fertőszéplak Local History Museum
- Fertőrákos Local History Museum
- Kópháza Croatian Local History Museum
- Sarród Community Centre
- Újkér Local History Museum

impreszum • kiadó Sopron-Fertőd Kistérség Társulása Kistérségi Iroda • felelős szerkesztő Dr. Bihari István

9400 Sopron, Széchenyi tér 1., telefon: (99) 506 870, fax: (99) 506 871, email: kisterseg@kisterseg.sopron.hu • a szerkesztésben közreműködött Rajki-Csontos Eszter • fotók Dr. Ambrus András, Balogh Tamás, Bihari István Csaba, Dr. Bihari István, Bormarketing Műhely, Csigó Gergely, Goda István, Hadarits Diána, Horváth Andrea, Horváth Endre, Kincses Norbert, Kincses-Zsotmár Hajnalka, Kügler Péter, Magasi Dávid, Nagy Csaba, Pellinger Attila, Radics László - tördelés Kótai Péter, Gold Wing Studio • megjelent 10 000 példányban • copyright A kiadó a kiadványról kapcsolatos jogokat kizárólagosan a saját részére tartja fenn. A kiadványban közölt fotók és a megjelenített információk a kiadó kizárólagos tulajdonát képezik, melyeknek azonos vagy hasonló formában történő újra kiadásának, idegen nyelvre történő fordításának joga a kiadó fenntartja, ezért annak bármely formában történő közlése, felhasználása, újra megjelenítése csak a felelős szerkesztő írásos hozzájárulásával történhet. • fordította Nyugat-magyarországi Egyetem Idegen Nyelvi Központ Sopron, Übersetzung: Fremdsprachenzentrum der Westungarischen Universität Sopron, Translated by the Foreign Language Centre, University of West Hungary, Sopron, email: ink@emk.nyme.hu

